

“HADİ BABA GENE YAP”

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ VE ALEVİLER

Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı
2014

“HADİ BABA GENE YAP”

**CUMHURBAŞKANLIĞI
SEÇİMLERİ
VE
ALEVİLER**

**HACI BEKTAŞ VELİ ANADOLU KÜLTÜR VAKFI
ANKARA
2014**

“HADİ BABA GENE YAP”

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ VE ALEVİLER

Bu metinde yer verilen değerlendirmeler HBVAKV Genel Merkezi'nin T.C. Cumhurbaşkanı'nın ilk kez halk tarafından seçileceği 2014 Cumhurbaşkanlığı seçim sürecine ilişkin geliştirdiği bağlayıcı görüşlerdir. HBVAKV Genel Merkezi bu görüşlerin değiştirilmesi, güncellenmesi, yenilenmesi, yeniden ifade edilmesi vb. tüm haklarını elinde tutar. Bu metnin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek ve ilgili Vakfın adını belirtmek kaydıyla alıntı, atıf vb. yapılabilir. Ancak ilgili Vakfın izni olmaksızın hiçbir biçimde, hiçbir araç ve yolla, hiç kimse tarafından kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

©

HACI BEKTAŞ VELİ ANADOLU KÜLTÜR VAKFI
ANKARA
2014

İÇİNDEKİLER

<u>I.SICAK, ÇOK SICAK BİR YAZDI</u>	7
<u>II.“KAYIP ZAMANIN İZİNDE”</u>	19
A. <u>Sıraya Sokulanlar</u>	19
B. <u>Sırasını Bekleyenler</u>	28
<u>III. ADAYIN MI VAR, DERDİN VAR!</u>	35
A. <u>Vurun Abalıya</u>	43
B. <u>Ağzında Gümüş Kaşık</u>	57
<u>III.YAZI-TURA: AĞUSTOS SICAĞINDA BUZ KESENLER</u>	75
A. <u>Rejim Sorunu</u>	76
B. <u>Kürt Sorunu</u>	82
<u>IV.DEM ALİ DEMİ</u>	89

I.

SICAK, ÇOK SICAK BİR YAZDI

Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili bir değerlendirme metninin bu başlık altında başlaması birçok okurayadırgatıcıya da şaşırtıcı gelebilir. En azından içinde bulunduğumuz siyasal bir sürecin ve bizi bekleyen bir seçimin değerlendirilmesi söz konusu olduğuna göre, çoğu kişi bu başlıkta iflah olmaz bir romantizmin ilk işaretlerini bulduğunu ileri sürebilir. Ancak içinde bulunduğumuz sürece yakından baktığımızda, süreci ifade etmek için ilk söz olarak kullanılan bu **geçmiş zaman kipinin** son derece yerinde olduğunu düşünüyoruz. Şöyle ki; cumhurbaşkanlığı seçim süreci üzerine siyaset ya da söz geliştiren tüm aktörlere biraz yakından baktığımızda, aslında tüm aktörlerin gelecek döneme, seçimden sonraki sürece ilişkin politikalar geliştirdiklerini ya da buna ilişkin kaygılarla hareket ettiklerini açıkça ya da ima yollu olarak ileri sürdüklerine tanık olabiliriz. Ancak aynı tanıklığın doğurduğu en önemli sonuçların başında şu gelmektedir: Gelecek dönemi gözeterek kendilerine siyasal bir hat çizdiğini iddia etmeye hazır tüm bu aktörler, aynı anda içinde bulunduğumuz seçim sürecinin çoktan kapandığını, aslında çoktan olmuş bitmiş bir şeyle karşı karşıya olduğumuzu, dolayısıyla içinde bulunduğumuz zaman içinde yapılacak pek de bir şeyin olmadığını, şimdiki zamanın bu kayıp özelliği göz önünde tutularak, cumhurbaşkanı seçildikten sonra ne yapılması gerektiğine ilişkin bir yol haritası çizilmesi gerektiğini de iddia etmektedirler. Biraz daha açmak gerekirse, açıkça söylenen ya

da söylenmeye çalışılan şey şudur:

“Kimse birbirini ya da kendini kandırmamalıdır. Açıktır ki cumhurbaşkanlığı seçimi Recep Tayyip Erdoğan’ın (bundan sonra kısaca RTE) seçimi kazanmasıyla sonuçlanacaktır; ama birinci turda, ama ikinci turda. Kuşkusuz birinci turda kazanmaması önemlidir; en azından ilgili kişiye güçlü bir mesaj verebilmek bakımından. Öyleyse adımlarımızı ilgili kişinin cumhurbaşkanı olmasına göre ayarlamalıyız artık. Bunun getirileri ve götürülerini hesaba katmalıyız.” Ya da eğer konuşan kişi iyimser bir özelliğe sahipse şunu söylemeye çalışmaktadır: “Ekmeleddin İhsanoğlu bu seçimi kazanacak ve onun sayesinde TBMM’de grubu bulunan iki önemli muhalefet partisi mevcut hükümete ve başbakana güçlü bir ders vermiş olacaktır. Türkiye seçmenleri çatı aday destekleyerek bu ülkenin ve ulusun aşılmaz kırmızı çizgileri olduğunu hatırlatmış ve başbakana artık kırmızı çizgileri aşmış olduğunu tebliğ etmiş olacaktırlar.” Görüldüğü gibi, üçüncü aday olan Selahattin Demirtaş bu her iki yaklaşımda da hesap dışı tutulmakta, kendisine herhangi bir şans tanınmamaktadır. Demirtaş’ın adaylığı söz konusu olduğunda en fazlasından söylenmeye çalışacak olan şudur: “Demirtaş’ın birinci turu geçme şansı yoktur, çünkü arkasında güçlü bir siyasal irade yoktur. Demirtaş yalnızca Kürt siyasal hareketinin belirli bir kesimiyle, onlarla birlikte hareket etmeyi siyaset yapmak sanan küçük sosyalist grupların adaydır. Kürt siyasal hareketinin belirli bir kesiminin alabileceği oy yüzdesi aşağı yukarı bellidir. Onlarla hareket eden küçük sosyalist grup ve partilerin ise seçmenler nezdinde tercihe şayan bir konumları olmadığı gibi, bırakalım seçmen

kitlesini, daha önceki seçimlerde görüldüğü gibi, kendi adaylarını desteklemek üzere kendi örgüt üyelerinden bile oy alamaz ya da onları bile sandığa götüremez durumdadırlar. Bu nedenle Demirtaş'ın adaylığı, en fazlasından ikinci tura kalacak ve seçimi alacak olan başbakanla pazarlık etmesini sağlayacak bir adaylıktır ki bu da kendiliğinden Demirtaş'ı AKP'nin yedek gücü haline getirir. Tam bu anda da Demirtaş'a oy verecek kesimlerle RTE'ye oy verecek kesimler arasındaki sınır çizgileri önemsizleşir. Zaten Kürt topluluğun önemli bir kesiminin AKP'nin oy deposu olduğu gözetildiğinde, Demirtaş'ın adaylığının ülkenin geneli açısından manidar olmadığını açıklar.”

Adaylar açısından da bakıldığında durumun aşağı yukarı böyle olduğu anlaşılmaktadır; yani onlar açısından da şimdiki zaman çoktan olmuş bitmiş bir şeyin zamanı, bir geçmiş zamandan başka bir şey değildir. Güçlü aday olduğu kabul edilen RTE, sanki çoktan kazanmış gibi, başbakanken neyse, cumhurbaşkanlığında da o olacağına ilişkin güçlü işaretleri peş peşe sıralamaya girişmekte; çatı aday olarak ileri sürülen Ekmeleddin İhsanoğlu, kendisini aday gösteren her iki partinin milliyetçi reflekslerini sergileyerek esasen mevcut devlet aygıtının stabilizasyonuna dönük bir cumhurbaşkanı olacağına ilişkin güçlü işaretler vermekte; Selahattin Demirtaş ise mevcut muhalif konumunu bir adım bile değiştirmeksizin, hatta sorgulama gereği bile duymaksızın mevcut konumun kendisini başarıya taşıyacağına iman etmiş bir biçimde, bu konumu yeniden üreterek seçim çalışmalarını sürdürmektedir. Özetle, başbakan artık bir klasik haline gelen kutuplaştırıcı, bölücü, seslendiği seçmen kitlesini

itinayla yurttaşlar bütününden ayıran ve işaretleyen, ayırıp işaretlediğini geride kalan yurttaş topluluğuna karşı gerektiği hallerde en saldırgan biçimde seferber etmeye dönük bir seçim taktiği izlerken; Ekmeleddin İhsanoğlu, tam da bu taktiği veri sayıp karşı kutbun, sözümona karşı kutbun, yani sözde sahih bir dinin ve milliyetçiliğin sözde birleştirici gücünü seferber etmeye çalışmakta, Selahattin Demirtaş ise yurttaşlar topluluğunun farklı siyasal taleplerinin demokratik taleplere dönüştürülmesiyle siyasal sistemin demokratizasyonu üzerinde üretilebilecek bir birlikteliği öne çıkarmaya çalışmaktadır. Özetin özeti: Batı cephesinde yeni bir şey yok! Bu manzaraya bakıldığında kolayca şunu da söyleyebiliriz: Söz konusu olan cumhurbaşkanlığı seçimi değil de, başka bir seçim olsaydı da değişen bir şey olmayacaktı! Tarafların siyasal konumlanması yine benzer bir biçimde seyredecekti.

Bugün içinde bulunduğumuz siyasal sürecin, kabul etmekte ne kadar zorlanırsak zorlanalım, en temel özelliklerinden biri ve aynı oranda üçüncü dönemdir iktidarda bulunan AKP'nin en büyük başarılarından olan şey, "bu ülkede artık trenin kaçtığı" duygusunun hemen her kesimi tutsak almış olmasıdır. Bu itibarla AKP özenle kutuplaştırarak ayırdığı ve çoktan seçmen olmaktan çıkmış, adeta bir orduya dönüşmüş "seçmen ordusu"yla tüm ülkeyi esir almış durumdadır. AKP'nin "Hedef 2023" sloganı tüm ülkeyi felç etmiş, hemen tüm kesimler 2023 hedefine kilitlenmiş, hemen herkes kendi şimdiki zamanından çoktan geçmiş, çocuklarının gelecek zamanı üzerine kaygı başlı başına bir meşgale konusu olmaya başlamıştır. Bu, yalnızca AKP'nin seçmen ordusunun dışında kalan kesimler için değil, AKP'nin seçmen ordusu için de

haydi haydi geçerlidir.

AKP'nin seçmen ordusunun da şimdiki zamanı kayıptır. Bu ordunun önemli bir bölümünün –şimdilik bununla yetinirsek- farklı sınıfsal, toplumsal özellikler göstermekle birlikte yoksullardan oluştuğunu saptayabiliriz. AKP daha ilk hamlede yoksul kitlelerin temel sorununun yoksulluk olmayıp mağdurluk, kendisinin de bu itibarla mağduriyetin bir parçası olduğunu, temel hedefinin, yoksulluğun tüm bataklığı saklı kalmak kaydıyla, bu mağduriyeti gidermek olacağını genel anlamda kültürel, özel anlamda dinsel talep ve hedefler üzerinden yoksullara kabul ettirmeyi başarmıştır. Dinin özel olarak seferber edilmesiyle gerçekten de mağduriyeti ile yoksulluğu arasındaki bağa karşı körleştirilen bu kitleler AKP'nin dinsel-kültürel anlamda adım adım elde ettiği kazanımlarla giderek kibre varan abartılı bir özgüven ve nihayet bunu kendilerine kazandıran RTE'ye karşı özel bir bağlılık ve itaatkarlık geliştirmişlerdir. Öyle ki; adı geçen kişinin karışmış olduğu yetmiş iki kısım tekmili birden ortalığa saçılan yolsuzluklar, özellikle Gezi sürecinde doğrudan sorumluluğunu üstlendiği cinayetler bile bu itaati sarsmak şöyle dursun, daha da perçinlemiş gibidir. Öyle ki aynı kitleler, daha dün Gezi sürecinde “camilerimize ayakkabıyla girdiler” diye ortalığı velveleye verirken, bugün İstanbul'un göbeğinde Caferi camiinin tahribine, camide Kur'an-ı Kerim yakılmasına, Hıristiyan din adamlarına ve ibadethanelerine dönük saldırılara, Alevilerin cemevlerinde, cenaze töreninde katledilmesine sessizce seyirci kalırken, alkışlarıyla RTE'nin ardında güç yığmaya devam etmektedir. Bu kitleler elbette yalnızca, karınlarını doyurmayan türban

takma özgürlüğüyle, sokak sokak yayılan Kur'an kurslarıyla, her Ramazan'da gelenek haline getirilen oruç tutmayanlara karşı yöneltilen saldırıların cezasızlığıyla, din adına bütün edil değerlerin ve hakimiyet biçimlerinin artık yaygınca itiraz görmez hale getirilmesiyle, içkili halde, "son model" Doğan görünümlü Şahin arabasıyla seyrederken trafik polisinin çevirme yaptığını görüp radyoda dinsel bir kanalı açıp bangır bangır bağırtırsa hiç durdurulmadan geçeceğini bilmenin rahatlığıyla, bu gücü yığmamaktadır. Şimdiki zamanını çoktan liderine terk etmiş bu kitleler 2023 hedefi doğrultusunda, çocuklarının artık kendisi gibi yoksulluk yüzünden rezillik çekmeyeceği, çalıp çırparak da, devleti soyup soğana çevirerek de olsa, yoksulluk dünyasından çekip çıkabileceği bir dünyanın beklentisiyle, yani yalnızca artık neredeyse tümü karşılanmış kültürel taleplerinin ötesinde sosyo-ekonomik talepleriyle AKP'ye bağlanmaktadır. Kendilerini yoksulluklarına hiç kaçamayacak bir biçimde zincirleyecek olan ve AKP tarafından adım adım tesis edilen "yeni vahşi kapitalizmin" yaratacağına inandırıldıkları fırsat özgürlüğünün aynı zamanda kurtuluşları olacağına iman etmiş olarak beklemektedirler. "Başbakan hangi yolsuzluğa bulaşursa bulaşın, hangi cinayetlerin emrini vermiş olursa olsun, eninde sonunda onlar için -ki onlar artık tüm bir ülke anlamına gelmektedir- çalışmaktadır; onlar ve çocuklarının rezil olmaması için çalışmaktadır. Hele bir de şu yabancı okullarda ya da ülkenin iyi üniversitelerinde okutulup okutulup devlete yerleştirilen ve giderek kendisi devlet haline gelen, devleti ele geçirmiş, burnundan kıl aldırmayan paralel yapı, F tipi örgütlenmeyi bir temizlesin liderleri, her şey çok

güzel olacaktır! Aleviler temizlenmiştir ama yetmemiştir. Hedef 2023! Devlet kapıları onlara da açılacaktır!”

2023 çok uzak bir tarihtir, insan ömrü düşünülürken. Bunun en iyi farkında olan da elbette RTE iktidarındır. Yoksul kitleleri mağdur seçmen ordusu olarak arkasında tutabilmesi için dar anlamda kültürel ve dinsel kazanımların tek başına çok uzun süre yeterli olmayacağı da açıktır. AKP'nin inşa ettiği “yeni vahşi kapitalizm”in yoksulların yoksulluklarını ortadan kaldırmayacağı, tersine daha da derinleştireceği de bellidir. Öyleyse bu muazzam enerji birikiminin AKP'nin başında patlamaması için hem içeride, hem dışarıda yeni hedeflere yöneltilmesi gerekir. Bu hedeflerin de yine şimdiki zamanı tümüyle gözden çıkardığı görülür. İçeride Alevilere, gayrı-müslimlere, kadınlara, çocuklara, farklı cinselliklere, farklı etnik gruplara, farklı dinselciliklere ve dinsizliğe, nihayet farklı düşüncelere karşı giderek genişletilen, bizzat iktidar şebekesi eliyle örgütlenen ve hızla geliştirilmeye çalışılan ötekileştirme, nefret ve saldırganlık bu enerjinin boşalacağı başlıca alanlardan biri olarak kullanılmaktadır. Ancak daha vahimi, bunu tamamlayacak biçimde, tam da Türk dış politikasının apaçık iflas ettiği, Türk dışişlerinin dünyada hemen hiçbir saygınlığının kalmadığı, kendi diplomatlarını kaçıran silahlı çeteleri bile “terörist” ilan etmekten aciz, orduya Fethullah Gülen cemaatiyle elele çekilen operasyonun yarattığı maddi-manevi tahribat nedeniyle vurucu gücü son derece tartışmalı hale gelmiş olduğu bu anda, Türkiye Cumhuriyeti, emperyal bir yayılmacılığın baş aktörlüğüne soyunmaktan ve soyunduğu rol ile içinde bulunduğu gerçek durum arasındaki makas açıldıkça da mağduriyet söylemini

bu kez de dışarıdan içeriye doğru yeniden üretmekten geri durmamaktadır. Anlaşılan odur ki Türk diplomatlarının IŞİD çeteleri tarafından kaçırılmasından, bu çetelerin Türkiye’de üslenmesine, Türkiye üzerinden beslenerek Irak, Suriye ve Rojava’da kanlı katliamlar gerçekleştirilmesine kadar birçok gelişme Türk devletinin AKP iktidarınca çizilen yeni rotası gereğidir; yoksa esasen bir acizlik ürünü değil. Ancak acizlik görüntüsü mağduriyet söylemiyle bittiği oranda hem bu söylemi içeride beslemekte, hem de mağduriyet söyleminden hareketle doğrudan haklılık ve meşruluk duygusu kazandırılmakta, bu ölçüde de acizlik aynı zamanda uluslararası alanda kaybolmuş saygınlığı maskeleyen ya da mazur göstermeye hizmet etmektedir. Aynı anda bu politika yoksul kitlelerin gerek duyduğu, “tepesi atınca masaya yumruğunu vuran güçlü lider” imajının tazelenmesi için de verimli bir yatak oluşturmaktadır. Bu yeni yatağın cumhurbaşkanlığı seçim sürecindeki adı “dava”dır.

AKP’nin Türkiye Cumhuriyeti’ne çizdiği bu rota ve bu rotanın gereksinim duyduğu bir cumhurbaşkanından çok bir lider olarak RTE, yoksul kitlelere şimdiki zamanın feda edilmesi karşısında parlak bir gelecek vaat ederken burjuvaziye de sınırsız zenginleşme vaat etmektedir. Daha içinde bulunduğumuz günlerde Soma katliamının ardından hükümetin izlediği tutum, yani burjuvaziye külfet getirecek, madenlerde işçilerin can güvenliği için yaşamsal önemde önlemlerin alınmasına ilişkin düzenleme taleplerinin reddi bunun apaçık örneğidir. Burjuvazinin RTE’nin cumhurbaşkanı oluşuyla kaybedeceği bir şey yoktur. AKP iktidarının yarattığı burjuvaziyle Türkiye burjuvazisinin hassasiyetleri

nihayet bütünleşmiştir: “Evet, bu ülkede boğuluyoruz; artık katlanamıyoruz; bu ülkede AKP ve RTE tarafından yönetilmek, AKP’li olmak, AKP’yi savunmak korkunç bir şey ama emin olun Türkiye sınırları dışına çıkınca AKP’nin Türkiye için ne büyük bir şans olduğunu hemen anlıyoruz!” Bu yüzden Türkiye burjuvazisi RTE’nin cumhurbaşkanlığı adaylığına manidar hiçbir tepki göstermemiştir.

Türkiye burjuvazisi, içinde bulunduğumuz koşullarda gerçeği son derece doğru bir biçimde okumaktadır: Bir yanda her anlamda ve her boyutuyla giderek stabilize olan ve yeni oluşumlara gebe bölgenin durumu, öbür yanda ülke içinde giderek yoğunlaşan yoksul enerjisi; aynı anda bizzat AKP eliyle tümüyle tahrip edilmiş bir devlet geleneği ve kurumsallığı; siyasal mücadeleyi dar anlamda kültürel mücadeleye indirgemiş ana muhalefet partisinin durumu; kendi içinde dinsel, cinsel, etnik olarak tümüyle parçalanmış ve bununla kalmayıp giderek her biri kendi içine kapanan ve birbirine yabancılaşan kimliklerin kendi sınırlarını giderek daha sağlam ve kalın çizgilerle çizmeye girişmesi ve bu yönlü siyasal mücadelenin yoğunlaşması....Mevcut siyasal sisteme karşı çıkanlar bugün ne kadar “geleceğe teslim olmuşsa” Türkiye burjuvazisi de o kadar bu ülkenin nasıl olup da hala yönetilebildiğini şaşkınlıkla izlemektedir! Bu bakımdan RTE yalnızca yoksul seçmen ordusu bakımından değil, Türkiye burjuvazisi için de bir talih, “Allah’ın bir lütfudur.” İşte cumhurbaşkanlığı seçimleri tam da böyle bir ortamda, “Allah’ın bir lütfunun” ülkemizi hızla faşizme doğru sürüklediği bir ortamda yapılmaktadır.

Seçimi RTE’nin kazanması halinde “tek adam

diktatörlüğünün kurulacağı”, “geleneksel devlet yapısının ve hukuk devletinin tümüyle ortadan kalkacağı”, “yepyeni bir siyasal sistemin belireceği, mevcut sistemin bile aranır hale gelineceği”, “Latin Amerika tipi güçlü bir başkanlık rejiminin tesis edileceği” yönündeki uyarı ya da korkular, utangaç ve adı konulmamış bir faşizm korkusundan başka bir şey ifade etmemektedir. RTE’nin başbakanlığı döneminde sergilediği performansın korku duyulması için gerekli ve yeterli gerekçeyi ürettiği de bir o kadar doğrudur. Ancak aynı şekilde doğru olan bir başka şey, RTE’nin bir ihtiyaca karşılık geldiğidir.

12 Eylül 1980 aşkeri faşist darbesinin mirasını, mevcut siyasal sistemimizi bu faşist darbeye borçlu olduğumuzu ve hatta -devri daim olsun, gencecik yaşta yitirdiğimiz bir akademisyenimizi, Ulus Baker’i anarak- “Kenan Evren’in hala ölmediğini, içimizde yaşadığını” ihmal ederek, hemen bunun ardından Tansu Çillerli karanlık ‘90’lı yılların mirasını görmezden gelerek RTE’yi ve sergilediği korkutucu performansı tümüyle kendisinin ya da tümüyle AKP’nin bir “mucizeymiş” gibi görüp değerlendirmeye çalışmanın sonu, ister istemez bugün cumhurbaşkanlığı seçimlerinde tartışmanın özel ve neredeyse yalnızca bununla sınırlı olarak RTE’yle sınırlanmasına, odağa onun korkutucu performansının alınmasına neden olmaktadır. Böyle olunca tam da şampiyonunun RTE olduğu kutuplaştırıcı siyaset sözümona bu politikaya karşı olduğunu iddia edenlerce yeniden üretilmektedir: yani mesele, RTE’yi durdurmak ya da durduramamak olarak ortaya konulmakta ve sözümona onu durdurabileceği düşünülen -yine kişiler ve isimler üzerinden gidilerek- aday aranmakta ve buluna buluna

elbette Ekmeleddin İhsanoğlu gibi bir aday bulunmakta, İhsanoğlu'na oy verilmezse RTE'nin diktatörlüğünün durdurulamayacağı, İhsanoğlu'na oy verme dışında tüm seçeneklerin Erdoğan'a hizmet edeceği ileri sürülmekte, böylece üçüncü bir olanağın önü daha baştan kapatılmakta, üçüncü bir olanağın arayışında olanlar AKP ve RTE diktatörlüğünün suç ortağı haline getirilerek etiketlenmekte ve dahası, Aleviler açısından belki de en can yakıcı olanı, olası bir hezimetin başlıca suçluları ve sorumluları da baştan elde bir hazır tutulmaya başlanmaktadır! Güçlü bir olasılık olarak RTE'nin cumhurbaşkanı seçilmesi halinde, suçlular ve bu ölçüde de kurban edilecekler bellidir: Bunlar en başta Alevi topluluklar ve ardından Kürt topluluklar olacaklardır. Buna en küçük bir şüphe yoktur.

Öyleyse öncelikle sorunun adını evirip çevirmeden dosdoğru koyalım: Sorun ya da korkulan şey RTE'nin kişisel diktatörlüğü değildir; gelecek olan diktatörlük, önce yoksulluğu mağdurlukla yer değiştirilmiş, sonra dinsel mağduriyeti giderilerek yoksulluk mağduriyetinin de giderileceğine ilişkin derin bir inanç üretilmiş olan yoksul kitlelerin gelecek iştahıyla, sermayenin çıkarlarının üst üste binmesi sorunudur. Buna faşist diktatörlük denilemiyorsa, diktatörlük denilmesi de yeterlidir. RTE'nin adı orada diktatörlüğe özel ya da özgün bir şey katmamaktadır; kişileştirilerek diktatörlüğün mahiyetini gizlemekten gayri! Öyleyse mücadele RTE'ye karşı değil, diktatörlüğe karşıdır! Ve dünyanın hiçbir yerinde bir diktatörlüğe karşı, diktatörün kimi özellikleriyle ortaklık gösteren ve sözümona sahihliği öne çıkarılan bir başka adayla mücadele edilememiştir!

Diktatör ve diktatörlük neyin ürünüyse ve nereden yürüyerek geldiyse, oradan doğru mücadele edilmiş ve oradan doğru da yıkılmıştır!

Ancak ne yazık ki bugün karşı karşıya olduğumuz cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, provası yine CHP tarafından, 2014 yerel seçimlerinde yapılan “yıkılmak istenen kişiyi yıkılmak istenen kişiyle ortak özelliklere sahip kişiyle yıkmak” ve bu haliyle de mevcut sistemi olduğu gibi yeniden üretme siyaseti devreye sokulmuş ve öncelikle ve özellikle Aleviler, daha baştan itibaren bir kurt kapanına sokulmuştur. Ancak her ne kadar bugün güçlü bir Kürt siyasal hareketinin varlığından söz edebilirsek de ve yine her ne kadar bir kurt kapanına alınmamışlarsa da Kürt topluluklar da kesinlikle, Alevilerle birlikte salhanenin kapısında kuyruğa sokulmak üzere hazırlanmak istenmektedir. Özcesi, bir kez daha biz Aleviler, adeta bir seçimde bulunmayacağımız, seçime giderek aslında kendi rüştümüzü ispata zorlandığımız, vereceğimiz oylarla kendimizi şuna ya da buna beğendirmeye mecbur bırakıldığımız bir seçimle karşı karşıyayız! Vakfımız öncelikle bunu tespit ve reddeder!

II.

“KAYIP ZAMANIN İZİNDE”¹

İçinde bulunduğumuz süreç, neredeyse bütün taraflarca, mademki çoktan geride kalmış bir süreç gibi algılanmaktadır, öyleyse biz de cumhurbaşkanlığı seçim sürecinin sonunda kim kazanırsa kazansın, kaybedecek kesimlerin şimdiden belli olduğunu ve bu kesimlerin en başında da Alevi toplulukların geldiğini ilan ederiz. Aleviler kaybedenler listesinin en başında şimdiden müstesna bir yer tutmuşlardır. Ancak kuşku yok ki bu listede yalnız olmayacaklardır. Kürt topluluklar da listeye adlarının yazılmasını beklemektedirler.

A. *Sıraya Sokulanlar*

MHP ve CHP çatı aday olarak Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun adını ortaya attıkları andan itibaren Aleviler öncelikle ve özellikle CHP tarafından tam bir kurt kapanına alınmıştır. Öyle bir kurt kapanı ki kolunu kurtarsa bacağına kurtaramamakta, bacağına kurtarsa kolunu feda etmek zorunda kalmaktadır. Kuşkusuz bu kurt kapanının ilmek ilmek örülmesinde gerek AKP'nin tetikçi medyası ve gerekse ulusal medyanın diğer unsurları kendi üstlerine düşen görevi ifa etmekten geri durmamışlardır. Hatta sosyal medya gözetildiğinde AKP'nin sosyal medya timleri ve *trolleri* de ellerinden geleni yapmışlar ve yapmaya da devam etmektedirler. Ancak bu kapandan kurtuluşu imkansız hale getiren şey, asli olarak Alevi toplulukların örgütsüzlüğünden

kaynaklanan kafa karışıklığı ile hali hazırda mevcut Alevi örgütlerinin, neredeyse tam kadro, bu kapana gönüllü olarak bütün gövdeleriyle girmeleri olmuştur.

İhsanoğlu adı daha telaffuz edildiği andan itibaren İhsanoğlu'nun laikliği, ılımlı Müslüman kimliği, İslam Konferansı Örgütü'nün (İKÖ) uzun yıllar genel sekreterliğini yapmış olması, genel sekreterlik görevinden önce de aynı örgütün bir biriminin (IRCICA) başında bulunması doğrudan Alevi seçmenler üzerinden gündeme sokulmuştur. CHP bunda asli fail olarak görev üstlenmiş ve bu ad açıklandıktan sonra, bizzat genel başkanlık düzeyinde ilk görüşmelerini Alevi örgütleriyle gerçekleştirmiştir. Medya, aynı değirmene su taşımak üzere, İhsanoğlu'nun kişisel özelliklerinden ve üstlendiği görevlerden hareketle, Aleviler açısından kolay sindirilir bir isim olmadığını ısrarla diline dolamış, CHP'nin seçmen tabanını seferber edebilmesi bakımından Alevilerin ikna edilmesinin bu adayla çok zor olduğuna ilişkin yayınlar birbirini izlemiştir. Öyle ki, hiç kimse RTE tehdidinin nereden, nasıl ortaya çıktığı ve İhsanoğlu'nun bu tehdidi az çok frenleyebilecek bir niteliğe sahip olup olmadığını bile sorgulama gereği duymamış, sanki bu aday bakımından biricik sorun Alevilerin ikna edilmesiymiş gibi bir hava özellikle yayılmaya çalışılmıştır.

Aynı şekilde, AKP'li kalemler ve sosyal medya canavarları da daha düne kadar genel başkanlarının poz poz birlikte fotoğraf verdiği ismin laik olmadığı, iki yüzlü olduğu, adından bile vazgeçtiği, dinini satanın kimleri nasıl satabileceği, Fethullah Gülen cemaatinin ve ABD'nin aday olduğu yönünde apaçık kara propagandaya girişmişler, hatta

Ekmeleddin İhsanoğlu'nu desteklemenin apaçık RTE'ye oy vermek anlamına geldiğini bile yazıp çizmişlerdir.

Ekmeleddin İhsanoğlu ismi CHP içinde özellikle ulusalcı-milliyetçi kanadı krize sokmuştur. Bu kesimler bakımından İhsanoğlu'nun kişisel özellikleri ve üstlendiği görevler, kişisel hayat hikayesinin Arap dünyasıyla kesişmesi, ideolojik-politik olarak merkez sağda yer alan bir muhafazakar olması, reddedilmesi için yeterli gerekçeyi oluşturmuştur. Ancak genel başkanlarının açıkladığı bu isme karşı çıkamayan, karşı çıkmak bir yana, adaylığı için imza atmaktan bile geri durmayan bu kanat, hesabımı yine Alevi topluluklar üstünden yürütmeye kalkmış ve aşırı milliyetçi yayınlar yapan kimi kanallar, daha düne kadar Dersim katliamının katliam olmadığını, şakilerin tedibi olduğunu iddia ederken birden bire Dersim katliamını hatırlayarak İhsanoğlu'na oy vermenin Dersim'in katillerine, bu da yetmezmiş gibi Madımak'ın katillerine oy vermek olduğunu söyleme cesaretini bile kendilerinde bulmuşlardır. Demokratik Alevi Hareketi'nin hemen tüm unsurları at izinin it izine karıştığı bu hercümerç içinde, bir yandan Kılıçdaroğlu'yla aynı sofraya otururken, öbür yandan ulusalcı eğilimler tarafından yeniden laikliğin bekçiliğiyle görevlendirilmiş ve hatta yükümlendirilmiş gibi, aynı ağızdan İhsanoğlu'nun laik olmadığını, ılımlı Müslüman kimliğe sahip bir muhafazakar olduğunu öne sürerek bu adayı desteklemeyeceklerini, bu ismin Alevilerin adayı olamayacağını beyan etmekte birbirleriyle yarışmakta hiç geri durmamışlardır. Vakfımız, baştan beri Kılıçdaroğlu'ndan ve CHP'den gelen bu yönlü girişimlere karşı, genel merkezimiz nezdinde sağduyulu ve sağlıklı bir tutum takınarak bu kervana katılmamışsa da, öbür

yandan kabul etmeliyiz ki Vakfımızın tabanının da kafası bu son gelişmeler karşısında oldukça karışıktır ve burada yer verdiğimiz eğilimlerin her birine, genel merkezimiz ne denli sağlıklı bir tutum takınmış olursa olsun, Vakfımız tabanında da rastlanmaktadır.

İhsanoğlu'nun kendi kafalarındaki aday olmadığını, gerekli demokratik vasıfları taşımadığını iddia eden Alevi örgütleri, buna karşılık üçüncü aday olan Selahattin Demirtaş'ı desteklemek sanki bir suçmuş gibi, bu konuda utangaç, kaçamaklı, açıktan destek vermiyormuş gibi yapıp Demirtaş'ı işaret eden bir tutum takınmışlardır. Bunu yaparken de nasıl İhsanoğlu'nun kişisel özelliklerinden ötürü reddiyeci bir tutum içine girmişlerse, aynı şekilde Demirtaş'ın kişisel özelliklerinden ötürü de utangaç bir olumlayıcı tutum takınmışlardır. Bu tutumların her ikisinin de kökten yanlış olduğunu söylemeye bile gerek yok. Ne İhsanoğlu ne de Demirtaş kendi adlarına, kendi kimlikleriyle, kendi özellikleriyle cumhurbaşkanı adaydırlar. İkisinin de arkasında belli ihtiyaçlar, belli örgütler, belli yapılar, belli politik programlar vardır. Bu bakımdan İhsanoğlu'nun laik olmadığı iddialarından hareketle Demirtaş'ın laik bir isim olduğu kabul edilerek Demirtaş işaret edilemez. Demirtaş işaret ediliyorsa Demirtaş'ın temsil ettiği siyasal çizgiye ve sahip olduğu siyasal programa karşı, onu utangaçça işaret eden her tutum kendi konumunu işaretlemek ve apaçık deklare etmek zorundadır. Zorunda olmalıdır ki bir yanda Demirtaş'ı ima edip öbür yandan Kürt siyasal hareketine küfretmek gibi içler acısı bir zavallılığın kurbanı olunmasın! Bu tablo içinde Aleviler, bütün seçmen kitlesi içinde en

zor durumda kalan/bırakılan seçmen kitlesidir. Şöyle ki; şimdi İhsanoğlu'na oy verseler, Demirtaş'ı desteklesin desteklemesin neredeyse tüm sol, sosyalist ve elbette Kürt siyasal hareketi nezdinde CHP'nin arka bahçesi olmakla, Kemalizmden kopmamakla, demokratik değerlere ihanet etmekle, demokrasiye sahip çıkmamakla, Aleviliğin içerdiğinden kuşku duyulmayan eşitlikçi reflekslere sırt dönmekle eleştirilip suçlanacaklardır! Eğer İhsanoğlu'na oy vermezlerse, bu kez RTE'yi cumhurbaşkanlığına taşımakla, laikliğe ihanet etmekle, ulusal bilinç eksikliğiyle, Atatürk'e ihanet etmekle, bölücülükle, ülkenin bölünmesine su taşımakla ve ilh. eleştirilip suçlanacaklardır. Aynı şey Demirtaş seçeneği bakımından da geçerlidir: Eğer Demirtaş'a oy verirse bir kesim tarafından kahraman ilan edilirken, diğer kesim tarafından bölücü, terörist olmakla, oy vermezlerse katillerine aşık olmakla, Stockholm sendromuyla, Dersim katliamını unutmakla ve ilh. suçlanıp eleştirileceklerdir! Alevilerin durumu bu kadarla sınırlı olsa, şükür; dahası da var.

Seçimin sonucunda kim cumhurbaşkanı olursa olsun Aleviler her durumda suçlu, kurban, günah keçisi olacaklardır. Bunu görmek için kahin olmaya gerek yoktur:

Eğer seçimi Ekmeleddin İhsanoğlu kazanırsa cumhurbaşkanı olursa, Aleviler AKP hükümetinin artık doğrudan ve açıktan hedefi haline geleceklerdir. Yani AKP bütün faturayı hiç kuşkusuz Alevilere kesecek ve bunun bedelini de ağır bir biçimde ödetecektir! Ekmeleddin İhsanoğlu, gerek üstlendiği misyon ve gerekse kişisel özellikleri gereği, Alevilerin karşı karşıya kalacağı tehdidi bırakalım önlemeyi, ötelemek için bile kalemini oynatmayacak, oynatamayacaktır. Çünkü

İhsanoğlu'nun bir ayağı CHP ile zincirliken öbür ayağı apaçık Alevilik nefretini bünyesinde taşımaktan geri durmayan MHP ile zincirlidir. Ona düşen tek şey kıpırdamamak ve seyretmek olacaktır.

Eğer seçimi RTE kazanırsa Aleviler açısından, yaptıkları yapacaklarının teminatıdır! Alevilik nefreti ve bu nefretten beslenen söylem doğrudan Türkiye Cumhuriyeti'nin en üst, tepe noktasına taşınmış olacaktır. Hiç kimsenin kuşkusu yoktur ki kendisinin bir başbakan olarak Alevilerin başbakanı olmadığını söyleyebilen bir isim, aynı rahatlıkla Alevilerin cumhurbaşkanı olmadığını da söyleyecek ve hatta giderek temsil ettiği makam itibarıyla bu devletin Alevilerin devleti olmadığını söyleme hakkını da, korkarız kendinde bulacaktır. Seçilmesi Aleviler açısından bir tehdit oluşturmayan tek aday, "ama'sız,fakat'sız, ima'sız, dolaysız" bir biçimde açıktır ki Selahattin Demirtaş'tır. Ancak Demirtaş'ın bırakalım seçilmesini, ikinci tura kalması bile tam anlamıyla bir mucize kabilindedir ve mucizelere inanan bir topluluk olarak Aleviler mucizelerin siyasetçilerce yaratılmadığını, yaratılmayacağını da en iyi bilen topluluklardan biridir. Hele hele Demirtaş'ın yüksek ihtimal ikinci tura kalamaması halinde, HDP-BDP çizgisi hakkında bu günlerde sıkça gündeme getirilen kara propaganda malzemesi gereği, ikinci turda, sözümona barış müzakerelerinin sürmesi adına AKP'yle anlaşması ve bu çizginin RTE'nin adaylığını desteklemesi, Alevilerin yine ve yeniden tehdit altına girmesi anlamına gelecektir.

Görüldüğü gibi, Alevilerin seçimlerde takınabilecekleri her tutum, her durumda kendi rüşlerini ispata zorlanmakla sonuçlanmaktadır. Bu nedenle en başta Alevi örgütleri ve

farklı Alevi siyasal failer olmak üzere Alevilerin, bugünlerde sıklıkla pompalanan “Alevilerin cumhurbaşkanlığı seçiminde kilit rol oynadıkları” gibi iddialardan bir an önce vazgeçmeleri, kendilerine biçilen bu kilit rolünü derhal ve ivedilikle reddetmeleri en acil zorunluluktur. Bu kilit rolü gönüllü olarak üstlenen her Alevi fail, bunun getirdiği sorumluluğu ve büyük yükü omuzlamak, bu yükün hesabını vermek zorundadır.

Şurası bilinmelidir ki; şu ya da bu adayın seçimi kazanması ya da kaybetmesinin başlıca ve biricik sorumlusu Alevi topluluklar olmayacaktır. Eğer İhsanoğlu seçmenlerden gerekli onayı alamazsa, bunun anlamı laik olmadığından ötürü Alevilerin ona oy vermediği ve bu yüzden seçimi kaybettiği değildir. Değildir, çünkü laiklik bu ülkede yalnızca Alevilerin sorunu olmadığı gibi, Aleviler laik olduğu iddia edilen devletin bekçisi de değildir. Oysa Kılıçdaroğlu ve adayları İhsanoğlu başta olmak üzere bütün failer nedense laiklik konusu yalnızca Alevileri ilgilendiren bir konuymuş gibi, İhsanoğlu'nun laik olduğuna Alevileri ikna yarışına çıkmış durumdadırlar. Bilinmelidir ki; Ekmeleddin İhsanoğlu'nun kişisel olarak laik değerlere bağlı olup olmadığı, karısının ve kız çocuklarının başının açık mı kapalı mı olduğu, Alevileri zerre kadar ilgilendirmez. Bu bakımdan Vakfımız böylesi saçma bir tartışmaya girmeyi baştan reddeder! Hiç kimsenin bu konuda bizi ikna etmesine ihtiyacımız yoktur. Laik olsa bize ne, olmasa bize ne; başına geçeceği devlet aygıtı, temsil edeceği siyasal sistem laikliği çoktan terk ettikten gayrı. Bu nedenle, Ekmeleddin İhsanoğlu'nun laik olmadığı iddialarıyla kendisinin adaylığını reddeden, reddiyelerini laik olmaması ve ılımlı bir Müslüman kimliğine sahip olmasıyla

temellendiren, Alevi olsun olmasın bütün siyasal çevrelerle yolumuzu ayırdığımızı açıkça beyan ederiz!

Aynı şekilde, Selahattin Demirtaş'ın ikinci tura kalamamasının faturasını şimdiden Alevilere kesmeye hazırlananlar ve bunun için ellerini ovuşturmaya başlamış olanlar bilmelidir ki Alevi seçmenlerin, eğer oy vermezlerse, Demirtaş'a oy vermemiş olmaları, müzakere sürecine kökten düşman oldukları, Türk milliyetçiliğine teslim oldukları, Kürt düşmanlığıyla malul oldukları, barış değil savaş istedikleri anlamına kesinlikle gelmez ve gelmeyecektir de. Nasıl ki Kürt topluluklar dünyası içinde güçlü bir AKP seçmen tabanı varsa ve BDP-HDP çizgisi Kürt toplulukların topyekun oyunu alamıyorsa ve bundan ötürü hiç kimsenin Kürt toplulukları topyekun AKP yanlılığıyla, anti-laiklikle, Roboski'nin katiline aşık olmakla eleştirmeye ve suçlamaya hakkı yoksa, aynı biçimde hiç kimsenin Alevileri ve onların örgütlerini de suçlamaya ve eleştirmeye hakkı yoktur.

Elbette Kürt ve Türk topluluklarda, İslam'ın şu da bu koluna, şu ya da bu tecrübevi dünyasına dahil olanlar arasında nasıl Türk ve Kürt milliyetçileri, Türk ve Kürt düşmanları, seksistler, her soydan nefret söyleminin üreticileri, taşıyıcıları, savunucuları varsa Alevi topluluklar içinde de vardır! Hatta öylesine vardır ki bunların bir bölümü, tıpkı Türk ve Kürt topluluklarında olduğu gibi, kendilerini bütün Alevi topluluğunun omurgası olduğu iddiasıyla temsilci konumuna yükseltmekte, Boğaz kıyısındaki yalısından Tuzluca'yı Alevisine fetva buyurmaktadır. Ancak tüm bunların gerçek olan varlığı, Alevilerin bir seçimde gösterecekleri seçmen tavırları yüzünden Alevi olmalarıyla topyekun bir

suçlama, yaftalama, eleştiri nesnesi haline getirilmesine ne vesile olabilir, ne de buna meşru bir zemin sağlar. Aynı şekilde bilinmelidir ki Vakfımız, seçim süreci sonunda Alevilerin Alevi olmalarıyla seçmen tercihleri arasında doğrudan bağ kurarak Alevileri topyekun yaftalamaya, işaretlemeye kalkacak olan her girişimi nefret suçuna dönüşme potansiyeli çok yüksek olan nefret söyleminin ürünü sayar ve mahkum eder!

Alevi toplulukların bu ülkedeki nüfusu bellidir ve seçmenler topluluğu içinde bu pay apaçık azınlık payıdır. Dolayısıyla basit matematiksel hesaplarla bile, hele de birinci turda Alevi seçmenlerin herhangi bir kilit rolü işgal ettiği ileri sürülemez. Eğer bu ülkenin laiklik, barış süreci, Kürt sorunu, Alevi sorunu, Sünnilik ve Sünnileşme sorunu, giderek sefileşme sorunu, derinleşen eşitsizlik sorunu gibi sorunları varsa ve eğer bir cumhurbaşkanı adayının nitelikleriyle bu sorunların çözümü yolunda atılacak adımlar arasında bir ilişki kuruluyor ya da bu iddia ediliyorsa, bu iddianın sahipleri bakımından ikna edilmesi gereken seçmen kitlesinin adresi bellidir: Türk-Müslüman-Sünni-Hanefi-Erkek-Yoksul! Bu adres yalnızca Alevilerin adresi değildir.

Vakfımız bilir ve umar ki; Aleviliğinden yana şek ve güman sahibi olmayan her Alevi için Türklük bir övünç vesilesi değildir; ne etnik köken olarak, ne bir ulusun çizdiği kimliksel sınır anlamında; her anlamda, bu onun seçimi değildir ve bunu kendi seçimi haline getirmeyi reddeder. Aynı şekilde yetmiş iki milleti bir görme düsturuyla hareket eden bir Alevi, dinleri üzerinden hiç kimseye özel bir bakış geliştirmez, her dinin mensubunu hakikat ağacının bir

dalı sayar; hele bir dinin içindeki mezhepleri hiçbir şekilde umursamaz; yola bakar. Yolda olanın erkekliği, kadınlığı, cinsiyeti, cinsel seçimleri de yalnızca yolda olanla sınırlıdır. Yoksulluğa gelince, tarihi boyunca yoksulluğun çok çeşitli biçimlerini tecrübeyle bilen her Alevi bilir ki yoksulun ve yoksulluğun ulusu, dini, dili, cinsiyeti sorulmaz! Yoksula el uzatacak olan yoksulu görür, onun dinini değil! Yoksulun önce dinini görenin yoksulluk gibi bir derdi yoktur! Öyleyse bir kere daha beyan ederiz ki nasıl Alevi ve Kürt toplulukları seçmen davranışlarından ötürü yaftalamayı reddediyorsak, aynı şekilde AKP'nin seçmen ordusunu oluşturan yoksulları da, Nazım Hikmet'in dediğine "kabahatin çoğu onun olsa" dahi yaftalamayı, suçlamayı, hele hele Alevi dinsel tecrübevi dünyasının terimleriyle işaretlemeyi, AKP ve RTE'ye oy vereni Ebu Süfyanlık'tan Yezit'liğe kadar çeşitli sıfatlarla etiketlemeyi reddederiz. Bu girişimde bulunan her siyasal anlayıştan yolumuzu ayırdığımızı şimdiden ilan ederiz.

B. Sırasını Bekleyenler

Bu süreç içinde lanetlenenler listesinin ikinci sırasını Kürt topluluklar ve onların temsilcisi olduğu kabul edilen BDP-HDP çizgisi oluşturmaktadır. (BDP adını değiştirerek Demokratik Bölgeler Partisi, DBP adını aldıysa da bir kafa karışıklığına neden olmamak için şimdilik BDP kısaltmasını kullanmaya devam ediyoruz.) Daha şimdiden, HDP'nin cumhurbaşkanlığı seçiminde aday çıkarması bile çoğu kişi ve siyasal aktör açısından apaçık AKP'nin ve RTE'm elini,

yani birinci turda seçilme şansını güçlendiren bir olgudur. Basit, matematiksel oran hesaplamalarıyla en baştan itibaren HDP'nin seçime girmesi ve Selahattin Demirtaş'ın adaylığının AKP'ye yaradığı iddialarıyla alttan alta söylenmeye çalışılan şey, bu parti ve adayın seçime katılmasının doğru olmadığıdır. Hatta giderek saldırgan bir çizgi tutturarak RTE'ye göre, bu partinin parlamentoda bulunması bile kabul edilemez. Bu bir yana, bir siyasal partinin bir seçime katılmasını, bir başka partiye yaradığı iddiasıyla mahkum etmeye çalışmak gülünçtür. Bu gülünçlüğü bir yana bıraktığımızda ise Kürt, BDP-HDP'li seçmenleri önemli bir sınavın beklediği de açıktır. Bu seçmenlerin durumu Aleviler kadar ağır bir kurt kapını olarak nitelenemese de, yine de bu kesimler de seçimlerin baştan kaybedeni olarak işaretlenebilir.

HDP'nin seçime katılmasının AKP'ye yarayacağı ve CHP-MHP bloğuna gidebilecek oyları bölebileceğini iddiasını ortaya atanların alttan alta varsaydıkları durum şudur: AKP'nin arkasındaki seçmen ordusu yekparedir ve asla oradan oy koparılamaz. Koparılsa dahi, bu oyu koparabilecek olan HDP değildir. HDP'nin oy alabileceği kesim CHP'nin Alevi, sol, sosyalist kesimleri olabilir ki bu da CHP-MHP bloğunun oylarını düşürerek AKP'ye yarayacaktır. Yani daha ilk anda bu yaklaşım sahipleri şunu itiraf etmektedirler: Ekmeleddin İhsanoğlu faktörü bile AKP'nin blok oylarında bir değişiklik, büyük bir oynama yaratamaz; o kesim gözden çıkarılmış bir kesimdir. Eğer o kesim gözden çıkarıldıysa neden Ekmeleddin İhsanoğlu aday gösterilmiştir; bir muammadır bu. İkinci olarak itiraf ettikleri şey, İhsanoğlu'nun adaylığının blok olarak CHP adayına oy vereceği varsayılan Alevi oylarını destabilize ettiği,

bu nedenle de Alevi oylarının kayabileceğidir; yani bu oylarda bir kaymaya neden olabilecek bir aday çıkarılmış demektir ki bu durumda neden İhsanoğlu'nun aday gösterildiği katmerli muamma haline gelir. Bu iki kabul üzerinden bile ilerleseک sonuç ortadadır: CHP kendi elleriyle seçimi riske etmiştir. Ancak CHP'ye toz kondurmayanlar, doğrudan kendi varsayımları gereği doğan sonucu HDP üzerinden telafi etmeye, HDP üzerinden kendi seçimlerini aklamaya ve meşrulaştırmaya çalışmaktadırlar. Bu kabul edilemez bir tutumdur. Kabul edilemese bile, bu tutumun nihayetinde daha birinci turda Selahattin Demirtaş'ın adaylığı üzerinden Kürt seçmenleri hedef tahtasına yerleştirdiği açıktır.

İkinci tur söz konusu olur ise, Kürt toplulukları ve temsilcilerini asıl büyük sınav bu turda beklemektedir. Tümöyle varsayımsal bir örnek üzerinden konuşursak, diyelim birinci turda AKP adayı yüzde 45 oy alırken, CHP-MHP adayının yüzde 39 oranında oy alması, HDP'nin birinci turda aldığı oy oranına da bağlı olarak, bu partiyi ve seçmenlerini cumhurbaşkanlığı seçiminin kaderini belirleyecek kilit bir noktaya getirecektir. HDP'nin seçmenlerini ikinci turda aktif olarak AKP'ye yönlendirmesi ya da aynı anlama gelmek üzere, pasif kalarak, yani sandığa gitmeyerek yine AKP'ye hizmet etmesi söz konusu olabilecektir. Dikkat edilirse bu durumda da şimdiden kurban seçilen Kürt seçmenlerin ve temsilcilerinin -yine şimdiden- CHP-MHP bloğunu seçmeyecekleri varsayılmaktadır. Bu varsayımın açıkça bize söylediği şey ise, Ekmeleddin İhsanoğlu'nun adaylığının bir kez daha muammaya dönüşmesidir. Dahası, CHP-MHP bloğunun HDP oylarını almak için kılını bile kıpırdatmaya

niyeti olmadığı itiraf edilmekte; HDP'nin, adeta kendiliğinden bir biçimde, bu bloğa teslim olmasının en doğru, en ilkesel şey olduğunu kerameti kendinden menkul bir biçimde kabul etmesi beklenmektedir. Bunu kabul etmemesi ve herhangi bir biçimde ister AKP'yle ister CHP-MHP bloğuyla pazarlığa girişmesi halinde, her durumda bu, Kürt seçmenin kabahati ya da suçu olarak okunacak ve hele de İhsanoğlu seçimi kaybederse fatura tümüyle Kürtlere kesilecektir, Alevilerin yanı sıra.

Kürt seçmeni bekleyen ikinci bir sınav daha bulunmaktadır. Özellikle ikinci turda bu kesimin siyasal temsilcilerinin AKP'yle anlaşarak aktif ya da pasif bir biçimde RTE yanlısı bir çizgiye girmesi, şimdiden kara propagandası yapıldığı üzere, HDP'nin AKP'nin yancısı olduğu ve olacağı yönündeki iddiaları doğrulayacak ve en önemlisi, içinde bulunduğumuz iddia edilen müzakere sürecinin ilerlemesi karşılığında HDP'nin her şeyi göze aldığı, “müzarekere sürsün de isterse dünya yansın” türü bir siyasal teslimiyete kendini kurban ettiği eleştirileri elbette ayyuka çıkacaktır. Yani seçim süreci içindeki tavrına bağlı olarak HDP ve Kürt seçmen de, tıpkı Aleviler gibi bir rüş istpatıyla karşı karşıyadır. Üstelik bu rüş istpatını HDP kendi içindeki, kendi bağrındaki çeşitli sosyalist anlayışlar karşısında yapmak zorunda kalacaktır. Bunun, seçim sonrasında HDP'de çeşitli çalkantılara, belki yarılmalara neden olabilecek bir dinamik olduğu da açıktır.

Biz, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı olarak, ilkesel düzeyde beyan ederiz ki herhangi bir partinin kendi seçimlerini başka bir partinin seçimleri üzerinden aklamaya, meşrulaştırmaya, temize çekmeye, haklı göstermeye

hakkı olmadığı gibi, kendi olası yenilgisinin sonuçlarını ve sorumluluğunu da yine bir başka parti üzerinden temellendirmeye hiçbir hakkı yoktur. Bu bakımdan HDP'nin seçime katılımında ve Selahattin Demirtaş'ın adaylığında hiçbir sorun görmediğimizi, Demirtaş'ın adaylığını CHP-MHP bloğunun kendi iç gerilimleriyle, kendi stratejileriyle değerlendirmeyi reddettiğimizi baştan beyan ederiz. Bu beyan çerçevesinde Selahattin Demirtaş'a oy verecek kesimleri cumhurbaşkanlığı seçim sürecinin tümünden sorumlu günahkarlar olarak işaretlemeyi, buradan hareketle özellikle Kürt ve Alevi çevreler arasında bir gerilim, karşıtlık yaratmaya çalışan yaklaşımları reddettiğimizi ve bu çevrelerin siyasal anlayışlarıyla hiçbir bağımızın olmadığını kamuoyuna duyururuz.

Ancak bu beyanla birlikte, cumhurbaşkanlığı seçim süreci aynı zamanda nasıl ki Alevi örgütlerinin de katkılarıyla Alevi topluluklar bakımından bir sınava dönüşmüşse, aynı süreç aynı zamanda Kürt siyasal hareketinin temsilcisi olduğu kabul edilen siyasal faillerin katkılarıyla Kürt topluluklar bakımından da bir sınava dönüşmüş durumdadır. Başlıca aktör olarak BDP-HDP çizgisiyle sınırlı kalındığında dahi, müzakere sürecini kutsayan, müzakerenin tarafları olarak devleti ve Öcalan'ın içinde bulunduğu konumu göz ardı etme pahasına ve müzakere sürecine gelindiyse bunun Öcalansız yılların mücadeleleriyle ve Öcalan'ın devre dışı kaldığı andan itibaren mücadelenin bütün yükünü üstlenen siyasal aktörler sayesinde olduğunu ihmal ederek Öcalan'ı fetişleştiren, Kürt sorununu aynı zamanda bir Alevi ve Ermeni sorunu olarak görmeyen, Kürtleri tarihe kaydettirmek adına fütursuzca

milliyetçi sularda Kemalist kulaçlar atan her yaklaşım; tersinden ifade edilirse Kürt sorununu aynı zamanda bir Türk-Sünni-Hanefi/Şafii-Erkek sorunu olarak görmeyen her yaklaşımın bugün Kürtlerin karşı karşıya bırakıldığı bu sınavda asli payı vardır. Müzakere süreci, içerdiği çeşitli riskler nedeniyle, ne kadar dar bir çevrede ve teknik düzeyde kotarılsa kotarılsın ya da böyle bir zorunluluk içerdiği iddia edilirse edilsin, ancak topluluklar arasında ve toplum içinde karşılığını bulabilir ve ete kemiğe bürünebilir. HDP'nin bu yükümlülüğün ne kadar farkında olduğu, biraz sonra üzerinde durduğumuz kimi örneklerin gösterdiği gibi, kuşkuludur. Ez cümle bugün CHP'nin önünde duran problemle BDP-HDP çizgisinin önünde duran problem aslında birbirine benzemektedir: CHP'nin eğer demokrasi ve laiklik gibi birbirinden kopmaz, ayrılamaz bir derdi varsa, nasıl ki bunun için Alevilere seslenmekten artık vazgeçmek, Alevileri ikna etmeye çalışmak, Alevilerle sınırlı bir dünyadan konuşmaktan vazgeçmek, bunun yerine Türk-Hanefi-Erkek ve yoksulları dönüştürmek zorundaysa, BDP-HDP çizgisi de öncelikle Kürt-Şafii-Erkek ve yoksulları dönüştürmek zorundadır. Kürt-Şafii-Erkek ve yoksul kitlelerin bugün AKP'nin en önemli oy depolarından biri olduğunu hepimiz biliyoruz. BDP-HDP çizgisi bölgede yer alan HÜDA-PAR gibi oluşumları artık ciddiye almak zorundadır ve Kürt yoksulları bu ve benzeri oluşumların kucağına terk etmek gibi bir lüksü yoktur. Öyle ki bugün neredeyse tümüyle bu siyasal çizginin kontrolündeymiş gibi görünen Diyarbakır'da bile Ramazan terörü yaşanıyor, bir cafe Ramazan'da çalıştığı için tehdit edilebiliyor ve saldırıya uğruyorsa bu çizginin çoktan takkesini önüne koymuş olması

beklenirdi. Ancak bu anda da CHP ile HDP-BDP çizgisinin bir kader ortaklığına tanık oluruz. CHP nasıl giderek din üzerinden sağa açılıyorsa, BDP çizgisi de HDP trampleniyle sözümona Kürt sorunu karşısındaki duyarlılıklarını hesaba katarak İslamcı-Sünnici zihniyetlere açık hale getirilmeye çalışılmaktadır. Yine de tüm bunlar bir yana, BDP çizgisinin eksiklikleri, kusurları olsa bile Diyarbakır'da gerçekleştirdiği etkileyici dönüşümün artık Diyarbakır dışında da kendisini göstermesinin zamanı gelmiştir. Bir Alevi, bir Ermeni bugün Diyarbakır'ı nasıl kendisinin bir şehri sayabiliyorsa, Van'ı, Doğu Beyazıt'ı, Mardin'i de aynı ölçüde sayabilmelidir. Bu da BDP-HDP'nin artık Diyarbakır sınırlarını aşması gerektiğinin en özel işaretlerinden biridir. Sonuç olarak BDP-HDP çizgisi herkesin partisi olmak istiyorsa, önce temsiline soyunduğu kitlenin partisi olmayı başarması ve temsiline soyunduğunu baskın bir fail olarak dönüştürmeyi hedeflemesi beklenir. Yoksa korkarız ki BDP-HDP çizgisini bekleyen son, etkisi belirli bir bölgeyle sınırlı CHP'leşmek olacaktır.

III. ADAYIN MI VAR, DEREİN VAR!

Vakfımız, yukarıda beyan ettiğimiz gibi, cumhurbaşkanlığı seçim sürecini adayların kişisel özellikleri üzerinden tartışmayı ilkesel olarak reddeder. Bu bakımdan, aday olan kişilerin şu ya da bu özelliklerini kişisel hanelerine yazarak okumayı da kabul edilebilir bir siyasal tutum olarak görmüyoruz. Her bir aday belirli bir siyasal anlayışın, belirli bir siyasal gereksinimin, belirli siyasal yapıların adaydır ve adayların bu seçim sürecinde ortaya koydukları her bir performans da bu siyasallık doğrultusunda değerlendirilmelidir. Aksi, yani bu performansları adayların kendi kişisel hanelerine çentik atmaya kalkarak değerlendirme yapmaya çalışmak bu ülkede cumhurbaşkanı adayı olmaya layık tek bir kişinin bile bulunmadığı sonucuna hükmetmeyi doğurabilir. Bu bakımdan üyelerimizin bir fikir oluşturmalarına yardımcı olmak için ve kamuoyuna Vakfımız genel merkezinin tutumunu olabildiğince açık seçik bir biçimde sunmaya dönük olarak burada adaylar üzerinde yapacağımız değerlendirmeler, adayların şu ya da bu vasfıyla sınırlı olmayacaktır.

Öncelikle belirtmeliyiz ki her üç aday bakımından da, cumhurbaşkanlığı seçim prosedürü Türkiye demokrasisinin nasıl bir çarpıklıkla malul olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bu çarpıklık ilk elde mevcut anayasal düzenden ve ona bağlı olarak gelişen siyasal partilerle ilgili mevzuattan kaynaklanmakta ve her parti bu mevzuatın çarpıklığından kendi ölçüsünce nemalanmaktadır; ne yazık ki alternatif olarak ortaya çıktığını iddia eden HDP de bundan müstesna değildir.

Cumhurbaşkanlığı seçiminin iki turlu olacağı her ne kadar anayasal bir hüküm ise de gerçekte cumhurbaşkanlığı seçimi dört turludur. Bu dört turun son iki turunu doğrudan seçmenler kullanmakta, ilk ikisini ise aday gösteren parti ya da milletvekilleri grubu ile doğrudan partinin lideri eline geçirmiş bulunmaktadır. Buna göre, cumhurbaşkanı olabilecek yeterliliğe sahip kişiler içinden aday belirleme ve önerme hakkı öncelikle 20 milletvekilinin imzasına bağlanmıştır. Bu, seçimin birinci turudur. Ancak Türkiye'deki siyasal partiler rejimi bu birinci turu tümüyle işlevsiz bırakmıştır. Çünkü parti başkanına geniş yetkiler tanıyan bu sistem partileri apaçık lider partileri haline sokmuş, parti milletvekillerinin kaderini de liderin iki dudağının arasına terk etmiştir. Bunun açık anlamı, cumhurbaşkanı adayı olacak kişileri doğrudan parti başkanlarının belirlediği, yirmi milletvekilinin imza şartı için de istediği kadar vekili seferber ettiği'dir. Yani esasta cumhurbaşkanı olacak kişiyi tek başına parti lideri belirlemekte (birinci tur), ardından gerekli sayıda milletvekilinin imzası sağlanmakta (ikinci tur), devamla halk adaylar arasında ilk tercihini yapmakta (üçüncü tur), adaylar arasından hiç kimse bu turda geçerli oyların salt çoğunluğunu sağlayamazsa, en yüksek oyu alan iki adayla son tura (dördüncü tur) gidilmektedir. Görüldüğü gibi, esasta adayları parti liderleri belirlemektedir ve belirlemiştir de. Hele de bu cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde olduğu gibi, çok kısa bir süre sonra genel seçimler yapılacaksa, liderin milletvekili aday listesinde yeniden yer almak isteyen her milletvekili, açıkça parti lideri tarafından rehin alınmış demektir ki bu özellikle CHP'de, CHP'nin ulusalcı kanadı içinde somut bir

biçimde gözlenmektedir. Bu kanat bir yandan Ekmeleddin İhsanoğlu'nun adaylığına şiddetle itiraz etmiş ama aynı anda bu kanat içinde yer alan kimileri bu adaylığa imza vermekten geri durmadığı gibi, bir yandan da kendi meşreplerince ikinci bir aday ismi olarak televizyon şovlarıyla Emine Ülker Tarhan'ın adını aday olarak ortaya atmış ve imza kampanyaları düzenlemiştir. Öyle ki Emine Ülker Tarhan, bu çevrelerin kendi adaylığı için açtığı imza kampanyalarına bir yandan “aday gösterilmemden onur duyarım” yollu açıklamalarla yanıt verirken, diğer yandan resmen adaylığa talip olduğunu da hiçbir zaman açıklayamamıştır ki bir kişinin aday olabilmesi için kendisinin talep ve onayı şarttır; yani düzenlemeler gereği hiç kimse kendisine rağmen aday gösterilemez. Aynı rehin alınma durumu CHP içindeki tüm ulusalcı “şahin bakışlılar” için de yaşanmıştır.

CHP-MHP adayını parti liderleri doğrudan kendi aralarında kotarmışlardır. MHP bir yana, ortak aday olarak gösterilecek ismin kim olacağına ilişkin CHP içinde hemen hiç kimsenin önceden bir fikri yoktur. Varsa eğer bunlar yalnızca Kılıçdaroğlu'nun son derece kısıtlı ve yakın çevresiyle sınırlıdır. Parti içinden İhsanoğlu'na gelen tepkiler yalnızca İhsanoğlu'nun şu ya da bu özelliğiyle ilgili olarak okunmamalıdır; aynı zamanda bu ismin belirlenme süreci partinin parti olmadığını, hayati kararlarının apaçık belli mahfiller tarafından kapalı devre süreçler içinde alındığını gösterdiği için de bu tepkiler yükselmiştir. Karar süreci doğrudan partinin kendisine kapatılınca elbette bu ismin belli çevrelerin, belli çıkarların, belli cemaat ya da ülkelerin aday olduğuna ilişkin -aslı vardır yoktur, bizi ilgilendirmiyor-

yaklaşımlar ayyuka çıkacaktır. CHP'nin belirli bir süredir geleneksel hale getirdiği bu kapalı devre çalışma sistemini hem tercih edip hem de ardından kendi seçimlerinin partinin seçimi olduğuna, başka çevrelerin sürece dahil olmadığına ilişkin ikna ve inandırma gayretleri tümüyle boşunadır. Hele hele üretim süreci böylesine kapalı olan bir kararın ardından, kararı meşrulaştırmak için ülke gündeminden sorun devşirme ve sorunları bu adaya bitişirme gayreti, temel amacı siyaset yapmak ve iktidara aday olmak olan bir siyasal parti için gülünçtür. Bu gülünçlük "işin fitratından" kaynaklanmaktadır ama parti, gülünçlüğü ne kadar saklamaya çalışırsa çalışsın, bizzat seçtiği adayın kimi temel özellikleri ile bu özellikler doğrultusunda yürüttüğü çalışmalar, her bir anda gülünçlüğü ortaya çıkarmaktadır.

Şaşırtıcı olan, HDP'nin de bu kervana katılmasıdır. HDP'nin aday belirleme süreci de, CHP kadar olmasa bile, bir oldu-bitti sürecidir. Daha baştan itibaren hiçbir tartışmaya meydan verilmeksizin Selahattin Demirtaş'ın adı anılmaya başlanmış ve nihayet bu isim aday olarak açıklanmıştır. Anlaşıldığı gibi, Demirtaş yerine başka bazı isimlerin daha uygun olup olmayacağı tartışma gündemine hiç sokulmadığı gibi, Demirtaş isminden kaynaklanabilecek kimi kaygıların da pek ciddiye alınmadığı ortadadır. Her ne kadar HDP başlangıçta CHP'nin hukukçu-yargıç milletvekillerinden Rıza Türmen'in adını ortaya atmışsa da bu adın ortaya atılmasının "seçmeni yemleme" faaliyetinden öteye geçmediği açıktır. Şöyle ki; bizzat HDP'nin Türmen'in adını anması, Türmen'in gerek hukuksal ve gerekse siyasal bir namusun timsali olmasındandır. Bu adı ortaya adan HDP de çok iyi bilmektedir

ki iki parti arasında doğrudan temaslar ve ortak bir aday üzerine görüşmeler gerçekleştirilmeksizin ve eğer mümkünse ortak bir isim olarak kendi ismi üzerinde uzlaşılmaksızın, bir CHP milletvekili olarak Türmen'in HDP'nin önerisini kabul etmeyeceği, tam da siyasal ahlaki gereği, son derece açıktır. Bu bakımdan Rıza Türmen'in adını ortaya atarak ve gayri resmi yollardan kendisiyle temas kurarak sanki aday olarak o düşünülmüştü gibi bir hava yaratılması açıkça seçmeni yemlemek ve CHP seçmenine bir mesaj verme girişimidir. Bunun ötesinde Selahattin Demirtaş, mevcut diğer iki aday karşısında siyasal olarak ne kadar üstün niteliklere sahip olursa olsun, HDP'nin cumhurbaşkanlığı seçiminden ne beklediğine ilişkin yaklaşımıyla da doğru orantılı olarak, parti içinde tartışılması, beklentilere daha uygun olabilecek arayışların gündeme getirilmesi beklenirdi. Oysa tüm kamuoyu nezdinde açıktır ki daha parti resmen adayını açıklamadan önce Demirtaş kendi adaylığını ayan ederek partinin önüne koymuş ve nihayet partiye düşen şey onu onaylamakla sınırlı kalmıştır; tıpkı CHP'li milletvekillerine düşen şey gibi.

RTE ve AKP için bu bakımdan bir değerlendirme yapmaya bile gerek yoktur. Bariz tek adam tapıncıyla malul bu partide RTE'nin ağzından kimin ismi çıkacaksa onun aday olarak onaylanacağı Çarşamba'dan sonra Perşembe'nin geleceği kadar aşıkardı ve zaten öyle de olmuştur. RTE'nin adaylığına burada hiç yer vermeyeceğiz. İki nedenle: İlki, Aleviler açısından RTE'nin siyasal sicili ortadadır ve daha önce söylediğimiz gibi, yaptıkları yapacaklarının teminatıdır. Bütün gücünü kutuplaştırarak bütünleştiren bir siyasal

stratejiden alan bu aday ve partisinin her daim açık bir iç düşmana ihtiyacı olacaktır ve izledikleri dinsel-siyasal hat gereği bu iç düşman listesinin en başında her daim Alevi toplulukların olacağına dair artık en küçük bir kuşku bile kalmamıştır. Bu parti başkanının diline doladığı “dava” kendisini ancak iç düşmanlar üzerinden maskeleyebilmekte, kendini maskeleyebildiği ölçüde de kendisini dillendiren RTE ve çıkar çevresinin ilişkilerini gizlemektedir. Bu nedenle bir Alevinin RTE’ye oy vermesini tahayyül bile etmek istemeyiz. CHP’ye oy veren bir Alevinin celladına aşık olduğunu söylemeye kimsenin hakkı yoktur ve kimsenin de haddine değildir. Ancak şu açıktır: Bugün yeni bir rejim tesisine yönelen ve mevcut rejimin gerek tarihsel, gerek hukuksal bütün boşluklarını itinayla dolduran RTE’ye oy vermek kesinlikle yüke dönüşmüş Alevilikten arınma aşkıdır. Elbette her aşk gibi böylesi bir aşkın da hikayesi yazılabilir, ancak bunun yeri burası olmayacağı gibi, bu aşk hikayesinin yazılmaya değse de okunmaya ve dinlenmeye değer bir aşk hikayesi olmayacağı kanısında olduğumuzu belirtmek isteriz. RTE’yi değerlendirme dışı tutmamızın ikinci nedeni, tümüyle ve apaçık bir biçimde ilgilinin adaylığını gayrı-meşru görmemizdir. Başbakanlık görevinden istifa etmeksizin cumhurbaşkanlığına aday olan ve hükümetin başı olarak hükümetin tüm olanaklarını kendisinin seçilmesi ve diğer adayların seçilmemesi için seferber eden bir anlayışı tümüyle ahlak dışı bulduğumuzu ilan ederiz. Yüksek Seçim Kurulu, her ne kadar biçimsel hukuk bakımından adaylığının başbakanlıktan istifasını gerektirmediğine hükmetmişse de bizim için bu hüküm tümüyle hukuk dışıdır: Gerek biçimsel

hukuk açısından ve gerekse hukuksal düşüncenin genel mantığı bakımından. Dolayısıyla adaylığını meşru saymadığımız bir aday üzerine daha fazla kalem oynatmayı lüzumsuz sayarız. Ancak farkındayız ki bir dönem hükümetle yakın temas halinde kurdurulan ve Alevi toplulukların temsilciliğine soyunan kimi “çakma” Alevi örgütleriyle, bunların dışında sayılabilir olmakla beraber, bir iş örgütü niteliğindeki Alevi örgütlerinin içinde ve başında bulunan, Alevi kökenli olan ya da bu iddiayla kendilerini var ederek hükümetten ekonomik olarak çeşitli biçimlerde nemalanan örgüt yöneticileri ve bunların çevrelerindeki iş adamları, Alevi yoksulları RTE’ye oy verme yönünde seferber etmek üzere devreye girecek ve bu konuda ellerinden gelen yatırımı yapacaklardır. Bunların kimler olduğu tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir. Kaldı ki daha geçtiğimiz günlerde RTE’nin sözümona Alevi örgüt ve kesimlerle bir araya geldiği iftara kimlerin katıldığına bakılırsa bunlar gün gibi ortaya çıkmaktadır.² Bu kesimlerin temel argümanlarının; AKP döneminde Aleviliğin öncesinde hiç olmadığı kadar konuşulduğu, ,AKP’nin Alevilere konuşma ve kendini ifade etme özgürlüğü tanıdığı yolunda olduğunu da biliyoruz. Ancak sözümona Alevilere AKP tarafından tanındığı ve özgürlük olduğu ileri sürülen şeyin Aleviliğin ve Alevilerin özgürleşmesi olmadığını, aksine Alevilerin gettolaşması ve kapatıldıkları gettoda dönüştürülmesi girişimi olduğunun tüm üyelerimizce bilinmesini isteriz. Aleviler AKP tarafından özgürleştirilmemiş, tersine AKP’nin dilediği gibi, AKP’nin çıkarları doğrultusunda, Sünniliğe teslim olmak kaydıyla konuşmaya ve kendini sunmaya zorlanmıştır ve zorlanmaya devam edilmektedir. Aleviler eğer bugün kendilerini mevcut

sistem içinde ifade etme olanağına kavuşmuşsa bu AKP'nin sahte özgürlükçülüğü sayesinde değil, Alevilerin kendi öz örgütlenmelerinin ve toplulukların mücadeleleri sayesinde olabilmıştır. Tüm bunları gözeterek Vakfımız tüm üyeleri nezdinde açık çağrı çıkarır: Adaylığı hukuksal olarak gayrimeşru, siyasal olarak Aleviler bakımından büyük bir tehdit oluşturan bu adaya vakfımızın hiçbir üyesi oy vermemeli ve kendi etki alanları içinde oy verilmemesi içinde elinden gelen tüm çabayı göstermelidir. Vakfımız bunu öncelikli görevlerinden biri sayar.

A. *Vurun Abalıya*

Alevi topluluklar nezdinde buradaki “abalının” kim olduğunu söylemeye bile gerek yok: Bu aday Selahattin Demirtaş’tır. Oysa ilk bakışta sanki bunun tam tersi geçerliymiş gibi görünebilir. Demirtaş’ın adaylığı karşısında Alevilerin dünyasında yaygınca görünür olan üç tutum göze çarpmaktadır:

Bunlardan ilki, hali hazırda zaten HDP’nin içinde yer alan, çeşitli düzeylerde parti görevlerini üstlenmiş ya da HDP’nin siyasal çizgisinin açıkça savunuculuğunu üstlenen Alevi örgüt ve çevrelerin tutumudur ki bu örgüt ve çevreler Demirtaş’ın Aleviler tarafından hoşça karşılanması için parti programının, ilkelerinin ve siyasal yaklaşımlarının Alevi dünyası içinde yaygınlaşmasına, bilinir olmasına ve bu doğrultuda Alevilerin HDP’ye kazanılmasına çalışmaktadırlar. Bu bakımdan bu kesimlerin refleksleri HDP ile koşullanmıştır ve bu da son derece olağandır. Bu kesimlerin Demirtaş’ın Alevilerce desteklenmesi gerektiğine ilişkin iddiaları HDP’nin genel bakışıyla sınırlıdır. Hızlıca özetlemek gerekirse, bu genel bakışın bir demokratikleşme programı çevresinde şekillendiği söylenebilir. Bunun ötesinde daha ilginç olan ise, bu yaklaşım sahiplerinin Demirtaş’ı öne çıkarmak için, bu alanda görülen ikinci yaklaşım sahipleriyle benzer bir çizgiyi öne çıkarmalarıdır. Bu yüzden ikisine birden bakalım.

İkinci yaklaşım, HDP ve Demirtaş’a açıktan destek veremeyen, ima’lı, ama’lı, fakat’lı ve Demirtaş’ı işaret etmek için Demirtaş’ı değil, Demirtaş ve kendisinin aday olduğu kesimlerin siyasal programlarını değil, Ekmeleddin

İhsanoğlu'ndaki eksiklikleri, katlanılmaz fazlalıkları işaret etmek biçiminde kendini göstermektedir. Anlaşıldığı gibi, bu yaklaşım İhsanoğlu ile Demirtaş'ı karşı karşıya koymakta ve kaçınılmaz olarak bu karşılaştırmadan Demirtaş üstün olarak ayrılmakta ve böylece istenen adayın Demirtaş olduğu ima edilmiş olmaktadır. Aynı karşılaştırma yöntemi HDP içinde yer alan, HDP'nin siyasal programını apaçık üstlenen ve savunan Alevi çevrelerde de yaygınca karşımıza çıktığı için ortak noktalarından biri budur.

Bu karşılaştırmaya örnekler verirsek: Demirtaş Sivas katliamı anmalarında Alevilerle birlikte Sivas'ta iken, İhsanoğlu, utanç verici bir biçimde hali hazırda müze statüsünde olan Hacı Bektaş Dergahı'na gitmiş ve üstelik dergahın bu utanç verici statüsüne ilişkin küçük bir değininde bile bulunmamıştır. Sivas katliamı Demirtaş için apaçık katliamken, İhsanoğlu için tahriklerle gerçekleşmiş bir olaydır ki bu söylemin AKP-MHP-Sünni-muhafazakar bir dünyanın söylemi olduğuna şüphe yoktur. Demirtaş, Alevilerin ibadethanelerin cemevi olduğunu, buna kimsenin karışamayacağını ve cemevlerinin ihtiyaç duyduğu kamusal onayın devlet tarafından tereddütsüz kazandırılması gerektiğini söylerken, İhsanoğlu sorunun başlıca kaynaklarından biri olan anayasaya atıf yapmakta, devletin olmayan laik niteliğine sığınmakla yetinmektedir. Demirtaş, Alevileri kendilerinin dışında kimsenin tanımlayamayacağını açıkça ifade ederken; İhsanoğlu, ait olduğu Sünni-muhafazakar ve milliyetçi dünyanın bir parçası olarak daha şimdiden, Alevileri Orta Asya'dan gelen Türkmen evlathlığıyla sınırlandırmaya, yani AKP'nin Aleviler içinde yürüttüğü

tasnif politikasına eklemlemeye çalışmaktadır. Örnekler çoğaltılabilir. Dileyenler bu konudaki malzemeyi basit bir internet taramasıyla kat kat fazlasıyla kolayca edinebilir.

Birinci ve ikinci yaklaşımın ortaklaştığı bir diğer boyut, Alevilik konusundaki temel-ilkesel boyuttur. Buna göre, Aleviler adayları tartarken “Biz ne bekliyoruz?” sorusunu kendisine sormalı ve buna uygun bir tercihte bulunmalıdır. Örneğin “yurttaşlar arasında ayrımcılığın yerini eşitliğin alması, temel insan hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi, zorunlu din derslerinin kaldırılması, azınlıkların el konulan mallarının iadesi, laiklik ilkesi gereği Diyanet İşleri Başkanlığı’nın kaldırılması ya da genel bütçeden fonlanmasına son verilmesi, laiklik ilkesinin hayata geçirilmesi ve nihayet merkeziyetçi yapıyı güçlendirmek yerine yerinden yönetime geçiş ve bunun yaygınlaştırılması” gibi ilkeler bu baprandır. Bu çerçeve içinde İhsanoğlu ve Demirtaş karşı karşıya konulduğunda, adresin apaçık Demirtaş olduğu bellidir.

Bize Demirtaş için “Vurun abalya” başlığını attıranın bu iki yaklaşım olmadığı açıktır. Demirtaş konusundaki üçüncü yaklaşım tam da bu başlığı attırmaktadır. Bu yaklaşım esasen Demirtaş konusunda geliştirilen ikinci refleksin CHP nezdindeki yansımasıdır. Şöyle ki, bu üçüncü yaklaşım esasta Ekmeleddin İhsanoğlu’nu desteklemeye, işaret etmeye çalışmakta ama bunu açıkça ve doğrudan, İhsanoğlu’nun kimi özellikleri ve CHP’nin çizgisi nedeniyle üstlenemediği için, Demirtaş’ı zora sokarak ya da yıpratarak yapmaya çalışmakta, bunun için de Demirtaş’ı zora sokacağını düşündüğü hususları, gerekirse bağlamlarından kopararak Alevilerin gündeminde tutmaya yönelmektedir.

Elbette bu yaklaşımın kendisine malzeme yaptığı şeylerin başında laiklik meselesi gelmekte ve Alevi topluluklar nezdinde Demirtaş ve HDP'nin laikliği zan altında bırakılmaya çalışılmaktadır ki İhsanoğlu'na güç toplamak için Demirtaş'ı laiklikten zora sokacağı sanmak epeyce umutsuz bir durumu işaret etmektedir. Ne Demirtaş'ın ne de HDP'nin laikliğe ilişkin bakışından kimsenin kuşkusu yoktur. Aynı ölçüde bu bakışın tartışılabilir olup olmadığı da tartışma dışıdır. Elbette tartışılabilir. HDP'nin farklı bileşenlerinin olduğu ve bu bileşenler içinde gerek laikliğe ilişkin farklı yaklaşımların ve gerekse laikliğe düşman kimi isimlerin bulunduğu bir vakıadır. Ancak partinin yapısı, programı ve bu doğrultuda icraatı da ortadadır. Şimdiye değin HDP'nin laik olduğuna ilişkin herhangi bir kuşku yaratacak girişimi olmadığı gibi, aksine dini devletin elinden alıp doğrudan toplulukların bu alanda söz sahibi olmasına yönelik kimi girişimleri desteklediği, böyle bir geleneğe sahip olduğu da bilinmektedir. Öyle ki HDP'nin (laiklikten ne anladığımıza bağlı olarak) Türkiye Cumhuriyeti'nden daha laik bir örgütlenme olduğu gün gibi aşikardır. Bu kesimlerin gündemde tutarak Demirtaş'ı yıpratmaya çalıştığı kimi diğer hususlar ise Gezi süreci içinde HDP ve Demirtaş'ın yaklaşımları, Dersim ve Zazalık sorunu, Lazkiye katliamı karşısındaki tutumları, yerinden yönetim meselesine ilişkin yaklaşımlarıdır. Gerçekten de bu yaklaşımın HDP ve Demirtaş'ı zora sokacak kimi sorunlu alanları işaret ettiği doğrudur, ama aynı ölçüde doğru olan bir başka şey de şudur: Eğer bu ve benzeri sorunlu alanları İhsanoğlu ile CHP-MHP'nin ve RTE ile AKP'nin karşısına koyarsak, Demirtaş ve HDP'yle birlikte sonuç ne olur? Buradan çıkan sonuç hiçbir

parti ve adaya destek vermemek, seçime katılmama, yani boykot olacaktır. Aksi düşünülemez, çünkü bu ve benzeri sorunlar karşısında CHP-MHP-AKP ve adayları burunlarına kadar bataklığa saplanmış durumdadırlar ve çıkmak bir yana, bataklığın yeniden üretilmesi için ellerinden geleni artlarına koymamaktadırlar. En azından HDP müzakere sürecini ve Kürt sorununun çözümünü merkeze alarak kendi tutumunu, eğer bu bir pragmatizm ve hatta oportünizm ise temellendirme, mazur gösterme şansına sahiptir. Diğer ikisinin bu araca bile başvuramayacağı açıktır. Yani esas mesele bu ve benzeri girişimlerin sahiplerinin bu girişimle öncelikle ne yapmak istediği, ne gibi bir amaca yöneldiğidir. Eğer ulaşılmak istenen sonuç boykot sonucuysa bu araç bu amaca hizmet edebilir, tüm adayları ve partileri mahkum ederek ama bu durumda açıkça boykotun kendisini ortaya atmak ve tartışmak gerekir ki bu da saygıya değer bir siyasal seçenektir; doğru ya da yanlış. Eğer ulaşılmak istenen sonuç boykot değilse, Ekmeleddin İhsanoğlu'na ve CHP'ye yöneltilmeyen soruların neden Demirtaş için manidar olduğunun açıklanması gerekir. En basitiyle siyasal tavır alış bunu gerektirir. Aksi halde bu girişim sahiplerinin kendilerini tümüyle siyasal bir tavır alıştan azade tuttukları sonucu çıkacaktır ki bu da gayri-siyasi olduğunu iddia eden bir varlığın, siyasi bir sürece tepeden ve yukarıdan kibirle akıl öğretme girişiminden başka bir şey olmayacaktır!

Vakfımız, temsil ettiği üyeleri bakımından HDP ve Selahattin Demirtaş'ın kabul edilemez kimi yaklaşımlarının olduğunu saptamayı kendine görev bilir. Ancak aşağıda üzerinde durduğumuz tüm bu unsurların nihayetinde

cumhurbaşkanlığı seçimleri üzerinde konuştuğumuz unutulmaksızın değerlendirilmesi gerektiğini de belirtiriz. HDP'nin Alevi topluluklara ve onları çevreleyen kimi sorun, süreç ve taraflara ilişkin politikalarında çok temel ve kabul edilemez özellikler sergileyebildiğini tecrübeyle biliyoruz. Bu bakımdan HDP'nin bir yüzleşme ve kendini yenileme gereksinimiyle karşı karşıya olduğu açıktır. Ancak eğer Alevilerin HDP ile görülecek bir hesabı varsa, bu hesap hiç askıya alınmadan, hiç ihmal edilmeden siyasal sürecin bütünü içinde görülmeli, cumhurbaşkanı seçimi ile kesinlikle sınırlanmamalı ve bu büyük, kapsamlı hesabı cumhurbaşkanlığı seçiminin kapatamayacağı anlayışıyla konuya yaklaşılmalıdır.

Bu doğrultuda öncelikle belirtmek isteriz ki HDP ve onun adayının Sivas katliamı anmalarında, Alevilerin temel taleplerini savunmakta, sembolik düzeyde de olsa Alevi toplulukların ve örgütlerin yanında olması elbette kendileri açısından son derece olumlu, artı bir puandır ve diğer adaylar ve yaklaşımlarla aralarındaki önemli bir farka işaret eder. Öyle ki Selahattin Demirtaş Alevi örgütleriyle bir araya geldiği toplantıda bile, bu bir araya gelişi cumhurbaşkanlığı seçiminden çok, Alevilerin sorunlarının bir kez daha gündeme gelmesinin vesilesi sayarak, Alevi topluluklar nezdinde gerçekten de, Alevileri araçsallaştırmadığına, kendini ve seçimleri araçsallaştırdığına ilişkin çok isabetli bir mesaj vererek takdire ve saygıya değer bir isim olduğunu, şüphesiz ortaya koymuştur! Buna şüphe yoktur ama sorun bununla sınırlı olarak anlaşılabilir.

Alevi topluluklar açısından HDP ve Demirtaş'ı sorunlu

kılan, ama yanıtı bu seçim süreciyle sınırlı bir biçimde verilemeyecek olan kimi temel alanları işaret etmekle yetinebiliriz:

Öncelikle bölgesel sorunlardan merkeze doğru gelirse ilk sırada HDP'nin dış politika çizgisi Alevi topluluklar bakımından hala belirsizliğini korumaktadır; bu belirsizlik zaman zaman HDP'nin bariz bir biçimde AKP'nin payandası olduğu yönünde propagandalara zemin hazırlamaktadır. Barzani-RTE-İmrâlı üçgeninde şekillendirilmeye çalışılan politikaların, bölgedeki toplulukların üstünü biricikleştirilmiş çıkarlar adına çizmeye son derece meyyal olduğu açıktır. Buna itiraz olarak Rojava örneğinin verilmesi, Sovyet politikası üzerinden komünizm eleştirisi yapanların karşısına Paris komünüyle çıkmak babındandır. Hiç kimsenin Rojava örneğini küçümsemeye hakkı olmadığı gibi, haddine de değildir. Ama aynı şekilde yine hiç kimse son derece küçük, Kürt coğrafyasının en küçük parçasında ve ateş altında yaşanan bir deneyimden hareketle makro politikaların tümünü temize çekmeye kalkışması da haddine değildir. Nasıl ki Ekim devrimi günleri Sovyet sosyalizminin tüm günahlarını üstlenecek bir günah keçisi değilse, Rojava deneyimi de bu üçgen içine sıkıştırılmış bir politik hattın aklayıcısı olarak takdim edilemez. Bu, en başta Rojava'yı anlamamak ve Rojava'ya saygısızlık demektir. BDP-HDP çizgisi kendisini bir an önce bu üçgenin dışında konumlandırmayı, bölge halklarının ortak çıkarlarını hesaba katan politik bir açıklık inşa etmeyi ve bu açıklığın gerektirdiğince, yaşanan gündelik olaylar karşısında somut tavır almayı başarmak zorundadır. Özetle, bugün Ortadoğu bölgesinin sınırları ne kadar kayganlaşmış olursa olsun, bu

kayganlıktan istifade etmeye kalkarak bölgedeki Kürt, Arap, Ermeni, Süryani toplulukların iradesini hiçe sayma pahasına nüfuz alanını genişletme adına geliştirilecek politikalar bizim açımızdan kabul edilemez bir durumu oluşturmaktadır.

İkincisi, HDP-BDP çizgisinin Gezi sürecindeki ikircikli, kararsız, yalpalayan ve kendi iradesini bir türlü oluşturamayan, iradesini İmralı'ya terk eden ve oradan sinyal gelmedikçe açık tutum almayan yaklaşımı, bir siyasal fail olarak rüştü konusunda ciddi soru işaretleri barındırmaktadır ve bu konuda da yine ne yazık ki Demirtaş'ın ağzından çıkan sözler arşivlerde durmaktadır. Bu sözleri kim, ne ölçüde tevil etmeye kalkarsa kalksın, sözün nokta vuruşlu olduğunu kanıtlamaya çalışırsa çalışsın, bağlam ortadadır ve HDP ile Demirtaş, bu süreç içinde yalnızca söylediklerinden değil, söylemediklerinden de sorumludur! Hele hele Gezi sürecinin topyekun olarak AKP tarafından tümüyle Alevilere yıkılma ve dolayısıyla hükümetin Gezi'nin intikamını Alevilerden alma hesaplarına HDP'den güçlü bir ses çıkmamış olması, Alevi toplulukların hafızasındadır. Kişilerden söz etmiyoruz, yoksa elbette biz de biliyoruz HDP'li milletvekillerinin Gezi süreci içinde sokaktakilerin yanında olduğunu, ama aynı ölçüde HDP de biliyor ki kimi CHP'li vekiller de sokaktakilerin yanındaydı. Bu kişilerin sokaktaki varlığı, bağlı oldukları partinin bu sürece ilişkin tutumunu doğrulamak ve temize çekmek için işaret olarak kullanılamaz. Aynı şekilde Kürtlerin Gezi sürecinde yer almadığı gibi bir saçmalıktan da söz etmiyoruz. Gezi sürecinde Türk olduğunu iddia edenler ne kadar sokaktaysa Kürt olduğunu iddia edenler de o kadar sokaktaydı. Söz konusu ettiğimiz husus Gezi süreci

içinde BDP-HDP çizgisinin siyasal konumlanışındaki kimi problemlerdir.

Üçüncüsü, HDP Dersim ve Dersim Kızılbaşlığıyla ilgili, Zazalık düzleminde bir an önce, şimdye değin izlediği politikayı terk etmeli ve terk ettirmelidir! Dersim coğrafyasını Kürtleştirme politikasından bir an önce vazgeçilmelidir. Bölge toplulukları kendi dillerini, dinlerini, etnik kökenlerini ne olarak kabul ediyorlarsa, HDP'ye düşen şey bu sınırlara saygı duymak ve Türkiye Cumhuriyeti'nin onlarca yıl Kürt topluluklara yaptığını bu topluluklara yapmaya çalışmaktan vazgeçmektir! Türkiye Cumhuriyeti nasıl onlarca yıl boyunca Kürtçe diye bir dilin aslında Türkçenin lehçesi, Kürtlerin Türklüğünü unutmuş dağ Türkleri olduğu palavralarıyla bir mücadele yürütmüş ve bu mücadeleyi kazanamamışsa, BDP-HDP çizgisi de Dersim Kızılbaşlarının dilinin aslında Kürtçenin bir lehçesi olduğu, bu toplulukların aslında Kürt olduğu ama Kürtlüklerini unuttukları (ki bunun doğal uzantısı Şafii oldukları ve aslında sonradan Kızılbaşlaştıkları olacaktır) gibi saçmalıkları ve buna dayanan politikaları reddettiğini açıkça deklare etmelidir. Dersim, bu ülkedeki tüm topluluklar için inanılmaz bir şans, inanılmaz bir örnek modeldir. Dersim, Kürt coğrafyası olmadığı gibi, Türk coğrafyası, Ermeni coğrafyası da değildir: Dersim, Türklerin, Kürtlerin, Ermenilerin ve diğer toplulukların hercümerç olduğu, dinlerin ortodoks kılıçlarının kimseyi kesemediği istisnai bir örnektir ve bu haliyle de korunması için herkes üstüne düşeni yapmalıdır. HDP bu konuda en azından sembolik bir adım atmamak istiyorsa Tunceli Üniversitesi'nde verilen Zazaca derslere ilişkin itirazını ve buna dayalı politik

girişimlerini her anlamda ve derhal geri çekmelidir. Aynı şekilde bu bölgedeki yerel yönetim anlayışını her anlamda gözden geçirmeli, Dersim özgülünü hesaba katmayan yerel politikalar terk edilmelidir.

Yukarıda sıraladığımız üç önemli sorunun ya da bu alanlara ilişkin temel sorunların merkezinde, doğrudan BDP-HDP çizgisinin müzakere sürecine yaklaşımıyla ilgili temel bir problem durmaktadır. Adına ne dersek diyelim, müzakere ya da barış süreciyle ilgili görüş ve değerlendirmelerimiz daha önce kamuoyuna sunduğumuz “Barışa Kaçmak, Barıştan Kaçmak” başlıklı sarı kitabımızla tüm kamuoyuyla paylaşılmıştır. Orada açıkladığımız görüşler doğrultusunda, üzülmeye değer ifade etmeliyiz ki HDP-BDP çizgisi bu süreci inatla ve ısrarla, tıpkı Türkiye Cumhuriyeti devleti ve hükümetinin yaptığı gibi, İmralı merkezli ve yalnızca onunla sınırlı olarak ilerletmek konusunda kararlı gözükmektedir. Barış sürecinin en önemli tarafları bu yaklaşım içinde ihmal edilmekte, susturulmaya ve kontrol edilmeye çalışılmakta, en iyisinden soğurulması için çeşitli adımlar atılmakta ve dahası bu kesimlerin ve tarafların iradesini hiçe sayan, onların iradesine geleceğe dönük olarak ipotek koymaya girişen açıklamalar yapılmaktan geri durulmamaktadır. Bu yaklaşımı sorunlu bir çıkmaz olarak gördüğümüzü bir kez daha beyan etmek isteriz. BDP-HDP çizgisi adeta İmralı üzerinden kendisini biricikleştirmeye, barış süreci içinde, İmralı’yla bitiştikçe kendisini tek siyasal muhatap olarak sunmaya çalışmaktadır. Ancak trajik olan odur ki bu çizgi İmralı’yla bitiştikçe muhatapları nezdinde yalnızca bir posta güvercini kadar ciddiye alınmakta, ciddiye alınırılığını artırmak için İmralı dışındaki her iradeye karşı

açıklamalar yaptığı ölçüde de tersine posta güvercinliğini yeniden üretmekten başka bir şey yapmamış olmakta ve başlıca siyasal muhatap olma girişimleri uzak bir hayale dönüşmektedir. Bugün açıktır ki Kürt sorununu Öcalan sorununa dönüştürmek ve çözüm için geliştirilecek taktik ve stratejileri yalnızca İmralı'ya endekslemek bir topluluğun ve o topluluğun farklı siyasal aktörlerinin iradesini teslim alarak AKP'ye teslim etme çabasından başka bir anlam taşımaz. Bu bakımdan bu çizgi giderek, bırakalım farklı toplulukların tümünün sesi olma ve bu yönlü genişleme iddialarını, en başta temsil etmeye soyunduğu temel çekirdekten de uzaklaşmakta, sokak partiyi aşmaktadır. Sokağın dinamizmini Öcalan kültürüne daha fazla yüklenerek ve bu kült üzerinden kontrol etmeye çalışan parti ne yazık ki bu haliyle en fazlasından bir kurucu parti olarak CHP'nin kötü bir kopyası olabilir. Bu partinin ve Kürt siyasal hareketinin geçmişten bugüne ödediği bedellerin ağırlığını gözeterek, akıl hocalığına soyunmayı kesinlikle utanç verici sayarız. Dikkat çekmeye çalıştığımız şey, sokağın dinamizmine sırtını döndüğü ve hatta bu dinamizmden geriye düştüğü ölçüde partinin siyasal vasfının dahi tartışma gündemine er ya da geç gireceğidir. Partinin örgütlenme tarzı, bu örgütlenme içinde yer alan bileşenlerin temel sorunlara ilişkin yaklaşımlarındaki çeşitlilikler ve hatta çeşitliliğin ötesinde, partinin omurgasını oluşturduğu iddia edilen ilkelerin bizzat bileşenlerince zedelenmesi gibi olgular ister istemez kendisini yalnızca Kürt sorunu merkezli olarak değil, diğer sorunlara yaklaşımlarda da göstermekte ve bu da partinin genişleme şansını epeyce zora sokmaktadır.

Bunun en tipik örneklerinden birini geçtiğimiz günlerde

partili Hüda Kaya vermiş bulunmaktadır. Sivas katliamı dolayısıyla önce solcu ve Alevilerin önüne, tipik bir AKP ağzıyla Başbağlar katliamını koyan ve bu katliamla Alevi ve solcuların yüzleşmesini talep eden Hüda Kaya, bu yazısına gelen tepkiler üzerine, yine tipik bir AKP mağduriyet söylemiyle, gelen tepkileri kendisinin başörtülü-kadın-Müslüman kimliğiyle ilişkilendirme cüretini ve bizce apaçık saldırganlığının bir örneğini vermekten geri durmamıştır. Eğer Hüda Kaya'nın HDP-BDP çizgisinin tipik bir örneği olduğu kabul edilebilseydi, buraya kadar bu çizgi üzerine düşünme ve yazmaya çalıştığımız onca şeyi düşünmeye ve yazmaya bile gerek kalmazdı. Ancak biliyoruz ki Hüda Kaya bu çizginin tipik bir temsilcisi değildir; parti içinde belli ki hegemonya peşinde koşan, bildik iktidar söylemini yeniden üreten, o söylem üzerinden HDP'nin seslendiği Sünni topluluklar içinden güç devşirmeye kalkan, kısır, herhangi bir siyasal yaratıcılığı olmayan ve aynı ölçüde bizce artık acınası kaçan, her ne kadar iktidar olsa da iyice güçten düşmüş Sünniciliğin arkaik bir temsilcidir. Ancak bu arkaik temsilciyi hiç hafife almıyoruz. Tersine tümüyle farklı bir siyasallığın inşası konusunda iddialı bir siyasal oluşumun içinde bu tarz bir anlayışın yeşerebileceği bereketli bir toprak bulabileceğini ve bunun da tam da partinin iddia sahibi olduğu farklı siyasallıkla bağlantılı olduğunu kabul ediyoruz. Ancak umarız ki Kürt siyasal hareketi bir bütün olarak bizim farkında olduğumuz tehlikenin aynı ölçüde farkındadır ve umarız ki bu tehlikeye ilişkin yaklaşımımızın Kürt siyasal hareketinin yeminli düşmanlarının iddia ettiği gibi, iktidar yanlısı, iktidar payandası, bölücü, ikiyüzlü, hain gibi sıfatlarla anılabilecek

şeylerle hiçbir ilgisinin olmadığı anlaşılacaktır. Aksine bu tehlikenin tam da tüm bunlardan uzak olma iddiasındaki yeni bir siyasal anlayışın zehirli potansiyelleri olduğu fark edilmelidir. Şimdilik kendini dar kapsamlı ve nokta vuruşlu hedeflerde gösteren bu potansiyel, “ümmet”, “fıkıh” gibi söylemsel unsurlarla bitişerek toplulukların hayatının dinselleştirilmesine dönük bütünlüklü bir program halinde, parti içinde örgütlenmeyi başarırca bu durumda HDP'nin Alevilere verebileceği tek mesaj CHP'ninkinden hiç de farklı olmayan, gözlerden uzak, kimselerin görüp duymayacağı ortamlarda icra edilen, arka bahçe mangal partisi davetinden başka bir şey olmayacaktır.

Bütün yukarıda değindiğimiz hususların tek başına cumhurbaşkanlığı seçimine endekslenmesinin, karşılıklarının bu seçim süreci içinde aranmasının hiçbir siyasal anlamı olmadığını, tüm bunları bu seçim özeliyle sınırlandırarak sözümona Demirtaş'ın adaylığını ve HDP'nin temsile soyunduğu anlayışı yıpratma savaşı güdenlerin esas dertlerinin hiç de bu problemlili alanlar olmadığını kanısında olduğumuzu baştan beyan etmekle birlikte, HDP ve Demirtaş'ın da Alevilerin oyuna ihtiyaç duyup duymadığı konusunda artık apaçık bir beyanda bulunma zorunluluğuyla karşı karşıya olduklarını düşünüyoruz. Açıkçası yanıtlanması gereken soru şudur: Demirtaş, Alevilerin oyuna talip midir, değil midir? Ama'sız, fakat'sız, ancak'sız? Demirtaş şimdiye değin sergilediği performansla, CHP'nin arka bahçesi kabul ettiği ve birilerinin öyle takdim etmekte sınır tanımadığı Alevileri bile aşığulatmamış ve hatta CHP'ye oy veren Alevileri de bir HDP'li olarak savunan bir çizgiyi öne çıkarmıştır.

Bunun kesinlikle iltifata tabi bir marifet olduğu açıktır ve umarız ki layık olduğu karşılığı da alacaktır. Ancak buna karşın, Demirtaş bu oya talipse, HDP içinden yükselen Hüda Kaya gibi seslere, nasıl bir karşılık verdiğini ve vereceğini de aynı ölçüde talip olduğunu varsaydığımız Alevi topluluklar merakla beklemektedir ve elbette buna haklarının olduğu tartışma bile götürmez. Umuyoruz ki Selahattin Demirtaş'ın temel farklarından biri, olur da cumhurbaşkanı seçilirse, Türkiye Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanı olarak CHP-MHP'nin Ekmeleddin İhsanoğlu temsiliyle bir fatih gibi girdiği Hacı Bektaş Dergahı'na diz çökerek ve af dilemeye girebilmesidir! Ve bunu yapabilecek bir HDP ve Demirtaş, en başta tüm Kürt toplulukların oyunu alabilen ve bu oyları sırtlayıp “Gümüş kapı”ından (Dersim) geçerek Hacı Bektaş diyarına vasıl olacak bir HDP ve Demirtaş olabilmelidir!

B. Ağızında Gümüş Kaşık

Ekmeleddin İhsanoğlu adaylığı kesinleştikten sonra seçim kampanyasına memleketi olarak kabul edilen Yozgat'tan başlamak üzere, giderken uğradığı Hacı Bektaş Dergahı'na temsil ettiği devletlu zihniyetin bütün ağırlığını üstünde taşıyarak gitmiş ve işgal altında olduğunu kabul ettiğimiz dergahta, yanına yerleştirilmiş bir Alevi dedesinin çaresizliğiyle boy boy fotoğraflar vererek Alevi toplulukların kendisini desteklediği, kendisiyle ilgili kaygı ve itirazları dillendiren Alevilerin tepedekiler olduğu, Alevi tabanın kendisinin adaylığıyla ilgili hiçbir probleminin olmadığı mesajını vermeye çalışmıştır! Aslında İhsanoğlu haklıdır: Alevi tabanın ve Alevi örgütlerinin Ekmeleddin İhsanoğlu'nun ismiyle, kişiliğiyle ilgili hiçbir problemi yoktur ve olamaz da. Alevi toplulukların İhsanoğlu'yla değil, CHP'nin izlediği siyasal çizgiyle çok temelli bir problemi vardır. Artık bu problemi apaçık ifade ve kabul etmenin zamanı gelmiştir. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun siyasal terbiye sınırlarını aşmakta muhatabı RTE'yle yarışırçasına “adam gibi, tıpış tıpış sandığa gidip oyunuzu vereceksiniz” biçimindeki çıkışı hem İhsanoğlu'nun Alevi tabanla ilişkili yansıtmaya çalıştığı güvenin kofluğunu ve içi boşluğunu gün gibi ortaya çıkarmış, hem de CHP zihniyetinin seçmen kitlesine nihayetinde nasıl yaklaştığını aşık etmiştir. Ancak nasıl ki HDP-BDP çizgisiyle ilgili kimi temel sorun alanlarını cumhurbaşkanlığı seçimiyle sınırlı olarak ve yalnızca bu seçim sürecinde kimi sonuçları manipüle etmek için kullanmanın kendisi problemliyse, CHP'yle ilgili temel hesaplaşma zemini olarak

bu seçim sürecini görmek de bir o kadar problemlidir olacaktır. Bu nedenle, vakfımız, HDP'yle ilgili bölümde yaptığımız gibi kimi temel alanları işaret etmekte yetinecektir.

CHP uzunca bir zamandır seçmeni rehin alma oyunu üzerinden bir siyasal çizgi gütmektedir. İhsanoğlu'nun adaylığı bunun en son örneğidir, ama belli ki son örneği olmayacaktır. Aynı oyunla önümüzdeki yıl genel seçimlerde de karşı karşıya kalacağımız açıktır. Ne yazık ki bu oyunun mucidi CHP değildir. AKP'nin yıllardır izlediği temel siyasal strateji tam da bu rehin alma stratejisidir. Birkaç seçimdir CHP de bu stratejiyi kendi seçmen tabanını hareketlendirmek üzere seferber etmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla Kılıçdaroğlu'nun "tıpış tıpış" yaklaşımı Kılıçdaroğlu'na özgü değil, tersine doğrudan RTE'ye ve AKP'ye özgüdür. Eğer buradan bir eleştiri türetilecekse bu eleştirinin hedefinde öncelikle Kılıçdaroğlu değil, AKP ve RTE olmalıdır ki bu bile CHP'nin ne kadar zor durumda olduğunu göstermektedir: CHP artık doğrudan kendisinin sorumlu olduğu bir eleştirinin bile hedefi yapılamayacak ölçüde gücünü, yaratıcılığını ve bir parti olma vasfını ne yazık ki yitirmiştir! Genel başkanının söylediği bir sözü eleştirebilmek için önce bir başka partiyi eleştirmek gerekmektedir ve bu bir parti için ne acı bir sonudur!

Elbette kuşkusuz bu ülkede CHP'nin henüz sonu gelmemiş, işlevi tamama ermemiştir. Hele de Ekmeleddin İhsanoğlu'nun adaylığının CHP'ye çekilen bir operasyonun, CHP'yi yeniden tasarlama ve düzenleme projelerinin bir parçası olma ihtimalinin gerçek olabileceği gözетilirse, CHP'yle geçireceğimiz hayli bir zamanın bizi beklediği açıktır. Öyleyse CHP'ye siyasal bir ölü muamelesi yapmaya da

kimsenin hakkı yoktur.

CHP'nin AKP'den öğrenerek seferber ettiği kutuplaştırma ve rehine siyasetinin en başta gelen kurbanı elbette Alevilerdir. CHP bu seçim sürecinde de aynı yola başvurduğu içindir ki seçim süreci özellikle Aleviler bakımından tam bir kurt kapanı oyununa dönüşmüştür. Bu siyasetin esası kendi seslendiği topluluklar ve aktörler dışındaki topluluk ve aktörleri düşmanlaştırma, gerçek vasfını gözlerden olabildiğince saklama, kimi vasıflarını özellikle öne çıkararak seslendiğini bir tür hareketsizlik, felç haline sokma ve tam bu felç halindeyken, eğer kendi önerisi kabul edilmezse bunun bir felaket olacağına seçmeni inandırmadır. Bu yöntemi AKP yıllardır yoksul yığınlar üzerinde başarıyla uygulamaktadır. AKP dışındaki seçeneklerin bu kitleleri aşağıladığı, eğer derde derman olacaksa solculuğun bile ancak AKP tarafından yapılabileceği, AKP'nin yoksulların gerçek dostu olduğu ve kendilerinden başka dostlarının olmadığı, kendileri dışındaki seçeneklerin elitist, kibirli, burnu büyük, yoksulları aptal yerine koyan, halka hizmet etmekten çok kendi ayrıcalıklarına hizmet eden kesimler olduğu, eğer kendi dışlarındaki seçeneklere yönelirlerse bugünlerini bile mumla arayacaklarına inandırılan, dolayısıyla kendi dışlarındakininin düşmanlığına ikna edildikleri ölçüde AKP'nin etrafında kenetlenen bir topluluk stratejisidir bu. Şimdi aynı şeyi CHP, MHP'yle birlikte kotarmaya çalışmaktadır. Gerçek seçimin aslında iki aday arasında olduğu, Demirtaş ve Kürt siyasal hareketinin aslında AKP'nin payandasından öteye gitmediği, eğer RTE'nin ne pahasına olursa olsun önü kesilmezse bunun bir felaket olacağı, kendi adaylarına oy verilmezse bizi bir diktatörlüğün

beklediği, diktatörlüğün mutlaka önlenmesi gerektiği, yoksa bugünümüzü bile mumla arayacağımız yolunda bir söylem seferber edilmektedir. Elbette bu sayede tüm temel problemliler alanlar RTE'ye endekslenmekte, öncelikli hedef onu durdurmak olarak belirlemede, sanki onu durdurursak tüm temel sorunlarımıza giden yol açılacakmış gibi yapılmakta ve yine bu sayede temel sorunların gerçek kaynakları, RTE'yi var eden gerçek kaynaklar da gözlerden kaçırılmaktadır. Bu çerçeve içinde aslında Türkiye toplulukları tam ortadan ikiye yarılmaya çalışılmaktadır. Bir yanda AKP stratejisi gereği, AKP'nin adayına oy verilmezse şimdiye değin elde ettiklerine inandıkları tüm ayrıcalıkları kaybedeceklerine, statükocu devlet zihniyetinin yine geri döneceğine ve dahası AKP'nin vaat ettiği umut dünyasından yoksun olacaklarına inandırılmış ve aynı ölçüde de kişi tapıncıyla tüm bunları RTE'nin kişiliğinde somutlaştırmış ve bu kişiliğe yönelik her eleştiriyi düşmanlık sayan yığınlar; öbür yanda RTE'nin asıl tehlike olduğuna, öncelik bu tehlikeyi durdurmaya verilmezse her şeyin yitirileceğine, geleceğini kurtarmak isteyen herkesin RTE'ye karşı Ekmeleddin İhsanoğlu'na oy vermesi gerektiğine, zaten Demirtaş'ın cılız bir oy oranı olduğü iddiasıyla ona verilecek oyların ya boşa gideceği ya da sözümona HDP ikinci turda AKP'yle uzlaşacağı için ama her halükarda RTE'ye yarayacağı iddialarına inandırılmaya çalışılan ve buna inandırıldıkları ölçüde de RTE ve ona oy veren kesimlerin düşmanlaştırıldığı kitlesel bir yarıma. Kılıçdaroğlu "tıpış tıpış gidip oy vermek"ten söz ettiğinde esasen bu ikilemi ifade etmektedir: Ya İhsanoğlu, ya Tayyip! Ya demokrasi ya diktatörlük! Ya geleceğin gözden çıkarılması, ya geleceğin kazanılması! Artık

üçüncü bir seçenek yoktur. Kılıçdaroğlu bütün stratejisini “ya- ya da” üstüne kurmuş görünmektedir ki bunun büyük bir kumar ya da risk olduğu açıktır.

CHP'nin en temel sorunlarından biri giderek en geniş anlamıyla siyasal bir varlık olmaktan çıkıp kültürel bir varlığa, adeta bazı kültürel değerlerin siyasetten arındırılmış halleriyle sözcülüğüne soyunan bir kültür derneğine dönüşmüş olmasıdır. Her ne kadar bir yandan RTE'nin kazanması halinde bir diktatörlüğün tesis edileceğini söylerken siyasal bir yaklaşım geliştirmiş gibi gözükse de, kendi adayını öne çıkarırken hiçbir siyasal vurgu yapmamakta, aksine kültürel özelliklerini öne çıkarmaktadır. İyi eğitilmiş, akademisyen, hoşgörülü, ılımlı, dindar, seküler, yabancı dil bilen, diplomat, uluslararası ilişkiler tecrübesi olan, İslam tarih ve medeniyeti hakkında fikri olan...vb.

Bu ve benzeri özelliklere göz atılırsa, bütün bu özelliklerin ancak RTE'nin kültürel özellikleri karşısında manidar olduğu, siyasal bir değer ve anlam taşımadığı görülür. Dikotomik bakış açısı burada da seferber edilmiş ve adeta seçmenlere şu mesaj verilmeye çalışılmıştır: “RTE eğer Müslümansa, bakın bizim adayımız daha temiz, daha sahipsiz, üstelik alana hakim olan , daha kabul edilebilir bir Müslüman! RTE ne kadar kavgacı ve hırçınsa, bizim adayımız tersine o kadar uzlaşmacı, ılımlı, arabulucu, hiçbir zaman sesini yükseltmeyen bir adaydır. RTE ne kadar laiklik düşmanıysa bizim adayımız o kadar laiktir. RTE ve ailesi ne kadar tutucu özellikler gösteriyor ve sözümona çağdışına düşüyorsa, bizimki bir o kadar çağdaş özellikler taşıyor! RTE farklı dinlere, inançlara karşı ne kadar hoş görülsünse bizimki o kadar hoşgörülüdür” gibi. Bunun

açık anlamı CHP'nin oyunu artık AKP'nin istediği gibi oynamasıdır.

Ancak CHP'nin ısrarla göz ardı ettiği bir husus vardır: Kültürel özellikleri başarıyla kullanan RTE, bu özellikleri siyasallaştırmayı, siyasal olarak seferber etmeyi de başarmaktadır. Yani dememiz odur ki RTE kültüre seslenerek, kültürel dünyayla sınırlı kalarak başarı kazanmamakta, bunu siyasal taleplere ve programlara dönüştürmeyi becermekte, CHP ise bundan bihaber gözükmektedir. Şöyle ki CHP örneğin Kürt sorunu karşısında, Kürt tabana seslenebilmek için kendilerinin TBMM'de bir çok önerge verdiğini, vs. örnek göstermektedir. Sorunun çözümü yolunda engelin kendileri olmadığını, aksine RTE olduğunu, verdikleri önergelerin özellikle AKP'nin oylarıyla reddedildiğini beyan etmektedir. Söyledikleri bir anlamda elbette doğrudur da. Kürt sorununda olduğu gibi diğer temel sorun alanlarında da sorun çözücü olan AKP değil, tersine yeni bir sorun inşa eden ve insanları aynı konuda iki ayrı sorun öbeği arasında seçime zorlayan AKP'nin ta kendisidir. Ancak AKP bu başarıyı Mecliste elde etmemiştir! Sokakta elde etmiştir ve sokağı örgütlemeyi sürdürmektedir. AKP, gerek parti örgütleri, gerekse yerel yönetimler ve kendisine bağlı çeşitli sözümona sivil olduğu iddia edilen yardım kuruluşlarıyla sokağa nüfuz ederek bu başarıyı yakalamıştır. CHP'nin ise sokaktan haberi bile yoktur, bırakalım ilgisi olduğunu. Hiç karmaşık örneklere bakmaya gerek yok. Bir seçim döneminde AKP ve RTE'nin yaptığı miting sayısı ile CHP ve Kılıçdaroğlu'nun yaptığı miting sayısı bile bir fikir vermeye yetebilir. Özcesi, AKP'nin sokaktan doğru elde ettiği başarıyı CHP Meclisten

doğru durdurmaya çalışmaktadır. CHP için siyaset Meclisle sınırlı kalmıştır ve bir süre daha sınırlı kalmaya da devam edecektir. Eğer CHP'nin iddiası doğru kabul edilecekse, RTE bir diktatör olarak kendini inşa edecekse, aynı CHP'nin hiçbir diktatörün ve diktatörlüğün yasama organı eliyle önlenemediğini, önlenemeyeceğini, aksine yasama organının çoğu örnekte görüldüğü gibi diktatörlüğün inşasında önemli bir basamak olduğunu da bilmesi gerekir. CHP ne yazık ki bu farkındalıktan son derece uzaktır.

Bunun en önemli nedenlerinin başında ise CHP'nin bir parti örgütü olmaktan çıkması gelmektedir. CHP'nin yurt çapındaki örgütlenmesi adeta tümüyle dağılmıştır. Bırakalım Anadolu'nun çeşitli illerini, CHP, genel merkezinin olduğu Ankara'da bile bir parti örgütü görünümünden uzaktır. Bunun en acı örneği geçtiğimiz yerel seçimlerde Ankara'da oylarını çaldırmamak için yapması gerekeni yapamayışında, seçimden sonra yana yakıla sandık seçim tutanağı arayışında görülmüştür. Eğer Mansur Yavaş, inatçı bir siyasal portre olmasaydı, CHP örgütü AKP'nin Ankara'da seçimi kazanmasını neredeyse hiç itirazsız bir biçimde kabullenecekti. Mansur Yavaş'ın kişisel özellikleri sayesinde, Melih Gökçek'in zaferi, en azından şaibeli hale getirilebilmiştir. Örgütü çoktandır parti içi küçük hesaplara terk eden ve gerektiği hallerde çeşitli çıkar çevrelerinin gerektirdiği hassasiyetler doğrultusunda harekete geçirmeye çalışmaktan öte bir şey yapmayan CHP, örgütle birlikte sokağı kaybetmiş, sokakla birlikte siyaseten meclisin karanlık kulislerinde hapsolmuştur. Bu bakımdan CHP'nin siyaset anlayışı bir tür "büyük adamlar siyasetine" dönüşmüştür. CHP bu bakımdan her seçim döneminde

kendisine başarı getireceğine inandığı, onun dışında hiçbir özelliğinin önem taşımadığı “büyük adamlar arayışına” yönelmekte ve her seferinde de hiçbir yenilgiden ders almadan aynı yolu izlemektedir. CHP’nin her seferinde temel yanılışı AKP’nin ve RTE’nin de kendisi gibi büyük adamlar siyaseti izlediğini sanmasıdır. RTE büyük adam olduğu için, büyük bir siyasetçi olduğu için, büyük adamları öne çıkardığı için zafer kazanmamaktadır; tersine zaferlerini “küçük adamları küçüklüklerine inandırdığı, bu küçüklüğün bir mağduriyet olduğuna inandırdığı, bu mağduriyetin ancak onları küçük adam yapan büyük adamlar iktidarı yıkılırsa giderilebileceğine inandırdığı ölçüde” kazanmakta, dolayısıyla CHP’nin onun karşısına çıkardığı her büyük adam, esasen kitleler nezdinde RTE’nin sözde tezlerini doğrulayan bir kanıt olmaktan öteye gitmemektedir. CHP bu hat doğrultusunda her kaybettiğinde de iyice hırslanmakta ve ne pahasına olursa olsun AKP ve RTE’ye karşı bir zafer kazanma amacı temel amaç haline gelmektedir. Bu amaç temel haline geldiği ölçüde de sözümona RTE üzerinden yaratılmaya çalışılan diktatörlük gibi siyasal korkular bir sabun köpüğüne dönüşmekte ve inandırıcılığını yitirmektedir.

Oysa CHP’nin kitleleri, en başta Alevi kitleleri ve tüm seçmenleri RTE üzerinden korkutmasına gerek yoktur; bir korku siyasetiyle felç üretmeye ve rehin almaya kalkışmak gereksizdir. Kitleler RTE’nin ne olduğunu ve daha ne kadar ileri gidebileceğini Kılıçdaroğlu’nun CHP’sinden daha iyi bilmekte ve okumaktadırlar! Bu biliş doğrultusunda, kendi korkuları üzerinden rehin alınmaya çalışıldıkça CHP’ye olan tepkileri daha da artmaktadır. Bu kitlelerin, en başta Alevi seçmenlerin

ihtiyacı olan şey, özellikle CHP korku siyasetine sarıldıkça, RTE ile ortak özelliklere sahip ama ondan daha güvenilir bir aday değildir. İstedikleri şey RTE'nin ilerleyişinde kararlı bir irade sergileyebilecek siyasal bir konumlanışa sahip aktörlerdir. Bunun ise CHP-MHP bloğunun adayı olan İhsanoğlu'nda olmadığı açıktır. Oysa CHP-MHP bloğu İhsanoğlu'nu aday göstererek kendi yaratmaya çalıştıkları korkunun ve bu korkuyla beslenen siyasal iddialarının peşinde olmadıklarını göstermiş, apaçık AKP'ye oy verdiğini düşündükleri kitlelerin oylarının yöneleceği bir aday arayışıyla İhsanoğlu'nun adını ortaya atmış durumdadırlar. Bu haliyle de daha en başta kendi seçmen tabanlarının belli bir mecburiyete terk edildiğini de beyan etmiş bulunmaktadırlar. Bu seçimin AKP tabanına yönelik olduğu varsayıldığında da bu seçim bizce yine problemlidir. Çünkü Ekmeleddin İhsanoğlu, Süleyman Demirel'in mektep-medrese görmüş bir versiyonudur. Yani devletin temel ve derin reflekslerine sadık, kendisinde kolayca belirli bir tür "devlet baba" imajının görülebileceği, bu haliyle de mevcut seçmen kitlesinin genç kanadına hiçbir dinamizm vaat etmeyen, bunun dışındaki kanatlara ise yalnızca "eski tas eski hamam"a dönüş mesajı veren bir figürdür.

CHP'nin çoktandır izlediği siyasal strateji açıkça göstermektedir ki AKP'nin izlediği siyasal strateji en büyük etkisini CHP'de göstermiştir: Bu stratejinin esası sorunların yalıtılması, ülkenin, her bir sorunun bir reyonla yerleştirildiği büyük bir süpermarkete dönüştürülmesidir; şurası kasap reyonu, burası manav, şurada deterjanlar, burada züccaciye... Şurası Kürt sorunu reyonu, burası Alevi, şurada dinselleşme, burada IŞİD'leşme, şurada Suriye duruyor, burada Irak,

laiklik için şu reyona, demokrasi için bu reyona bakınız! CHP tam da bu AKP zihniyetiyle sorunlara yaklaşmaktadır. Seçim kazanmak üzere seferber ettiği büyük korkunun yekpare olmadığı, çeşitli parçalardan oluştuğu, hiçbir parçanın diğeriyle temas etmediği, temas etmesi gerekiyorsa ancak mağaza reyon müdürüyle temas kurulabileceği bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Bundandır ki örneğin CHP laiklik problemiyle Kürt sorununun, Kürt sorunuyla Alevilik sorununun, Alevilik ile demokrasinin, demokrasi ile siyasal partiler yasası arasındaki ilişkinin ya farkında değildir ya da AKP zihniyeti aslında tam da onun da zihniyettir! Bu zihniyet ortaklığı da kendisini zaten İhsanoğlu'nun adaylığında dışa vurmuştur.

Bu ve benzeri ortaklıkları gözden kaçırmaya çalışan CHP-MHP bloğu, Ekmeleddin İhsanoğlu'nun kişisel özelliklerinden hareketle inandırıcı olmaya ve yığınları ikna ederek güven kazanmaya çalışmaktadır. Ancak unutulmuş şey, artık kitlelerin İhsanoğlu'na değil, esasta CHP'ye karşı geliştirdiği bir tutumun varlığıdır. CHP sorun kendisinde değil de Ekmeleddin İhsanoğlu'ndaymış gibi bütün savlarını İhsanoğlu üzerinden güven devşirmeye dönük olarak örgütlenme çabasıdır. Ancak ne yazık ki bu noktada, hele de Demirtaş'ın adaylığı ve özellikleri gözetildiğinde, İhsanoğlu'nun sınıfta kalacağı açıktır.

CHP açısından birkaç temel husus gözetilerek İhsanoğlu figürü tartışılabilir. Bunlardan ilki ve en önemlisi, Aleviler bakımından da özellikle öne çıkarıldığı gibi laiklik sorunudur. Aleviler çoktandır Türkiye Cumhuriyeti'nin laik bir devlet olmadığı konusunda açık bir fikre sahip olmuşlardır.

Cumhurbaşkanı laik olsa da olmasa da cumhuriyetin kendisi laiklik vasfını yitireli çok olmuştur. Dolayısıyla gösterilen adayın laik olduğuna seçmenleri inandırmaya çalışmak boşa kürek çekmekten başka bir anlam taşımamaktadır. Kaldı ki İhsanoğlu'nun kariyerinde bizzat kendisi tarafından da öne çıkarılan İKÖ genel sekreterliği bu konuda yeterince kafa karıştırıcıdır. İKÖ'nün temel şart belgesine bakıldığında aynen şu ifadelere yer verildiği görülür: "Üye devletler 1. Maddede yer alan amaçları gerçekleştirmek üzere, kutsal İslami öğreti ve değerleri rehber kabul edeceklerini ve bunlardan ilham alacaklarını (...) yükümlenirler." (Bu ve bundan sonra gerektiği hallerde yapılan tüm alıntılar ve yollamalar Ekmeleddin İhsanoğlu'nun *Yeni Yüzyılda İslam Dünyası* adlı kitabındandır.) İKÖ'nün esasta bütün gücünün Suudi ve Körfez sermayesinden ibaret olduğu, temellerinde Rabıta örgütünün bulunduğu gözetsilirse, İKÖ Genel Sekreterliğinin özellikle laiklik açısından pek de iyi bir referans olmadığı kendiliğinden anlaşılır. İKÖ, hayali bir gerçek İslam söylemiyle İslam dünyasının gerçek sorunlarını uluslararası alanda manipule eden bir örgüt görünümündedir. Bizzat İhsanoğlu'nun yazdığı kitap, İKÖ'nün uluslararası alanda ne ölçüde ciddiye alınıp alınmadığını apaçık sergilemektedir. İKÖ sözümona kendisini İslam dünyasında "iyi yönetim"i gerçekleştirmeye (kitabı boyunca bu kavrama atıf yapan İhsanoğlu, tek bir satırda bile bundan ne anladığını anlatmaya yanaşmıyor), kalkınma ve gelişmeyi sağlamaya, islamofobiyle mücadele yürütmeye, gerçek İslam'ın temizliğini tüm dünyaya sunmaya, terörle İslam arasındaki bağı kesmeye adanmış gibidir. İslam ülkeleri kategorisinin bile

başlı başına sorunlu olduğu açıkken (ki bunu İhsanoğlu'nun kendisi de kabul etmektedir), böylesi bir örgütlenmenin uluslararası alanda başlıca dayanağı Suudi Krallığı ve Körfez emirlikleriyken, bunların çıkarları doğrultusunda uluslararası sorunlara müdahil olmasından gayrı bir şey beklenemez ki kitabında İhsanoğlu'nun "başarı" diye listelediği her şey bu kapsamdan öteye geçmemektedir. Hele hele bu örgüt aracılığıyla standartlaştırılmış bir İslam fıkının ortaya çıkmasına dönük çalışmalar Aleviler açısından apaçık bir tehdit oluşturmaktadır. Çok uzatmadan şunu söyleyebiliriz: İhsanoğlu'nun kariyerinde en önemli noktayı oluşturan, genel sekreterliğini yaptığı uluslararası örgütün içinde laik olduğu ileri sürülebilecek ülkeler bulunmakla birlikte; bütün mali gücü, laik olmayan, laiklik düşmanlığıyla ünlü, demokrasi düşmanlığıyla, cumhuriyet düşmanlığıyla ünlü Suudi krallığı ve Körfez emirliklerinden gelmektedir.

Yine laiklikle bağlantılı bir diğer husus, tartışmanın üzerlerinden yürütüldüğü kadınlara karşı geliştirilen yaklaşımlardır. İhsanoğlu'nun eşinin ve kızlarının başı açık oluşunu özellikle pompalayan medya, lütfedip İhsanoğlu'ndan ve başında bulunduğu örgütten iki satır okuma gereği duymadığı için, adını verdiğimiz metinde kadınların geleneksel rollerinin ötesinde, bariz muhafazakar, Sünni, ortodoks biçimde kavrandıklarından habersizdir. İlgili metinde kadınların her geçtiği yerde derhal aile devreye alınmakta ve sorun sürekli aile üzerinden tartışılmaktadır ki bu yaklaşım zaten AKP'nin de tipik yaklaşımıdır. Metin boyunca onca sözü edilen demokrasi terimiyle kadınların konumu arasında hiçbir ilişki kurulmamakta, hele hele

başlıca dayanak olan Suudi krallığında kadınların durumuna ilişkin en küçük bir imada bile bulunulmamaktadır.

CHP'nin şunu anlama vakti gelmiştir: Artık Aleviler açısından laiklik sorunu, din dersi, genel olarak dinselleşme, kadın hakları, rakı içme ve dilediği gibi giyinme hakkı, kız çocuklarının okutulması hakkı, karma eğitim, Sünni dinsel yükümlülüklerle zorlanmama hakkı olmaktan çoktan çıkmıştır. Laiklik sorunu, özellikle AKP hükümetinin desteğini de arkasına alan İŞİD ve benzeri tehditlerin sınırimıza dayanması ve hatta uzantılarının ülkemizde cirit atmaya başlamasıyla açıkça bir hayatta kalma sorununa dönüşmüştür! CHP'nin bunu anlamadığı, anlamak istemediği apaçık ortadadır.

İhsanoğlu, andığımız metninde tam bir Süleyman Demirel refleksi sergilemektedir. Ünlü Milliyetçi Cephe koalisyonları döneminde faşist hareketin işlediği cinayetlerin üstünü örtmek için “bana milliyetçiler cinayet işliyor dedirtemezsiniz” sözüyle meşhur Demirel gibi, Ekmeleddin İhsanoğlu da kitabı boyunca “bana Müslümanlar cinayet işliyor dedirtemezsiniz” tutumu içindedir. Dünyanın çeşitli bölgelerinde bu dine mensup militanlarca işlenen cinayetlerin hepsini reddetmekte, sanki İslam dini ile terör arasında özsel bir bağ kuruluyormuş gibi, buna karşı bir savunma hattı inşa ederek cinayetleri işleyenleri bu dinle ilişkisiz, yani aslında kültürel özelliklerinden arınmış bir terörist varlık gibi sunmaya çalışmaktadır. Bu durumda kendisinden bir terör ve terörist tanımı yapması beklenirken ısrarla bundan da kaçınmakta ve “hali hazırda zaten terörün tanımı konusunda bir uzlaşma olmadığı” genel klişesine sığınmaktadır! Yani İhsanoğlu'nun Alevilerin karşı karşıya olduğu can güvenliği sorunu karşısında söyleyebileceği tek

bir şey vardır: “Alevilere saldıranlar Müslüman olamaz. İslam hoşgörü dinidir.” Yani Müslüman kimliğini üstlenen ve sözümona bu dinin idealleri adına baş kesenleri Müslüman saymamakla yetinen ve bunun ötesine geçmemeye kesinlikle kararlı bir portreyle karşı karşıyayız. İhsanoğlu sürekli İslam’ın hoşgürüsünden söz ederken hangi Müslümanlıktan söz ettiğini saklamakta, bu bir yana, hoşgörü gösterenin hoşgörü göstermeme hakkına da sahip olduğunu gözlerden kaçırmakta, buna dönük herhangi bir siyasal reflekse de sahip bulunmamaktadır. Öyle ki kitabının önemlice bir bölümünü bu saldırılara ayırması beklenirken, o, bunun yerine karikatür krizi gibi krizlerle nasıl mücadele ettiklerini anlatmayı tercih etmekte ve bu kriz karşısında gösterdikleri tutumların da temel insan haklarını zedeleyebilecek unsurlara sahip olabileceğini gözlerden saklamaya çalışmakta ve dahası temel insan haklarını bile dinsel referanslarla, özel olarak İslam diniyle ilişkilendirmekten kaçınmamaktadır.

Ekmeleddin İhsanoğlu’nun laiklik problemine bakışını kendisinin bir cümlesiyle özetleyebiliriz. Ama bu cümleden önce yine kendisinin bir saptamasına yer verelim. İhsanoğlu’na göre, “İslam’ın toplumun işleyişindeki yeri diğer dinlerinkinden temel bir farklılık gösterir. İslam, başlangıcından 1924’te halifeliğin ilgasına kadar devlet yönetimlerinde belirleyici rol oynadı.” Eğer İhsanoğlu ne söylediğinin farkındaysa, bunun açık anlamı, kendisinin tüm iddialarının aksine şudur: Öyleyse, devlet yönetimlerinde belirleyici rol üstlenen İslam, devlet yönetimlerinin yapıp ettiklerinde birinci derecede pay sahibi ve sorumludur! Bu, İhsanoğlu’nun verdiği yanıttır. Bizim yanıttımız ise koskoca

bir hayırdır. Öncelikle, İslam teriminin arkasına sığınmaya gerek yoktur. Devlet yönetimlerinde eğer belirleyici rol üstlenen bir dinsel faktör varsa, o faktör İslam değil, kendini İslam'ın ta kendisi olarak sunan şu ya da bu ortodoks dinsel anlayıştan gayrı değildir. Dahası, belirleyici olan şu ya da bu ortodoksiden de çok, o ortodoksiyi seferber eden ya da bizzat inşa eden hükümlerliliğin ta kendisidir. İhsanoğlu farkına varmadan devletlerin sorumluluğunu İslam dinine yıkmakta ve ardından da İslam dinini bu sorumluluktan kurtarmak için artık tümüyle ilkel kalmış bir laiklik anlayışına sığınmaktadır. İşte kendi sözleriyle İhsanoğlu'nun laiklik anlayışı: "Müslüman toplumların günümüz dünyasında kararlılıkla ileri gidebilmeleri için siyaset alanıyla din alanı arasındaki ilişkiyi, bunları birbirine karıştırmayacak şekilde tanımlamaları gerekir. Bu ilişki karşılıklı olarak yetkilerin ayrılığına dayanmalı, ayrıca çoğulculuğa yer vermeli ve bunu benimsemeli ve aynı zamanda siyasi gücün elden ele geçişinde demokratik usullere el vermeli. Din alanının siyaset üzerindeki ve siyasetin din üzerindeki kontrolü kaldırılmalı, bu ikisini birbirinden ayıran çizgi net ve açık olarak çizilmelidir." Bu yaklaşım, bildiğimiz en basit haliyle iki ayrı kılıcın, dünyevi ve ilahi kılıçların ayrı ellerde olması gerektiğini savunan, Hıristiyan dünyası içinde geliştirilmiş ve ancak Hıristiyanlığın koşulladığı bir tarihsel çerçeve ve birikim içinde anlamlı olabilecek bir laiklik anlayışının en ilkel örneğidir. İhsanoğlu'nun adaylığının açıklanmasının hemen ardından bir Cuma namazı çıkışında söylediği gibi; "mabedin gölgesinde siyaset yapılmaz." Oysa bizzat İhsanoğlu, yine biraz önce İslam dininin temelden farklı olduğunu beyan

edivermişti! Ne yapalım, o kadarlık kusur kadı kızında da olur diyelim artık. Çünkü sorun esasta İhsanoğlu değildir. İhsanoğlu dilediği gibi bir laiklik anlayışını savunabilir. Ama onu aday gösteren CHP laiklik konusunda güvence vermek ve kitlelerin içini rahatlatmak istiyorsa İhsanoğlu'nun kişisel laiklik anlayışına ya da yaşam tarzına atıf yapma lüksüne de, İhsanoğlu cephesinden bakarsak, hakkına da sahip değildir!

CHP İhsanoğlu'nun adaylığıyla birlikte, bir diğer temel meselemiz olan Kürt meselesinde de boğazına kadar bataklığa gömülmüştür. AKP seçmenini bir yandan bloklaşmış, betonlaşmış sayıp, aynı anda bu beton kitleden parça koparmak adına her tür maliyeti göze alan CHP, Kürt sorunu konusunda, Meclis'te şimdiye değin ne yapmış olursa olsun, en derin, en geleneksel çizgiyle bütünleşivermiştir. "Tek dil, tek din, tek millet, tek devlet, tek bayrak" olarak özetleyebileceğimiz bu yaklaşımın adeta cisimleşmiş halidir İhsanoğlu. Özellikle Erzurum gezisinde bu vurgu apaçık kendini göstermiştir. Bu yanıla çoğunun iddia ettiği gibi İhsanoğlu, İslamcı bir figür olmaktan çok milliyetçi-muhafazakar bir çizginin temsilcisidir. Kitabı boyunca da gözlemlediğimiz gibi, onun için temel analiz birimi öncelikle millettir; millet temel birim olarak korunmak kaydıyla ümmet ikinci birim olarak devreye girmekte, millet korunduğu ölçüde de ümmet vurgusu esasen sahteleşmektedir. Dolayısıyla İhsanoğlu'nu ümmetçilik üzerinden eleştirmek bizce saçmadır. Asıl eleştirilmesi gereken yanı, milliyetçi ve bununla eklemlenen muhafazakar yanıdır. Bu yüzden İhsanoğlu'nun adaylığını bir problem haline getirmeye çalışan CHP'nin ulusalcıları, olmayan yel değirmenlerini önce

inşa edip sonra bunların saldırgan olduğuna iman etmemizi ve herkesin bu değirmenlere karşı savaşmasını isteyerek, kendileri asla cephe hattına girip ellerini kirletmeden, herkesi alem ve kör yerine koymaktadırlar. Bu kanatta yer alanların kaygıları tümüyle hayalidir, çünkü bu ulusalcı kanadın aynı zamanda derin bir Sünni reflekse sahip olduğu gözetilirse, İhsanoğlu tam da onların hayalindeki biricik adaydır ve bu bakımdan değil Kılıçdaroğlu'na tepki göstermek, ne kadar minnettar olsalar, o kadar azdır!

Bu bakımdan Alevilerin içi rahat olmalıdır. Ulusalcıların iddia ettiği gibi, Ekmeleddin İhsanoğlu'na verilecek oylar Madımak'ın katillerine verilmiş oylar olmayacaktır. Ama pekala Kürt siyasal hareketinin temsilcileri ve Roboski katliamından içi yanan her yurttaş, bu oyları Roboski'nin katillerine verilmiş oylar sayabilir. Öyleyse kimsenin içi rahat olmamalıdır! İşte CHP en başta Alevi topluluğu kurt kapanına alarak kendisine oy veren büyük seçmen kitlesinin, Alevi yurttaşların elinden oy verme rahatlığını almış ve bu büyük kitleyi büyük bir rahatsızlıkla baş başa bırakmıştır. Aleviler bu rahatsızlıktan nasıl kurtulacaklardır? Bu ayrı ve önemli bir sorun olarak önümüzde durmaktadır, ama CHP asıl bu siyasal stratejiden nasıl kurtulacaktır, bunun yanıtını düşünmeye başlamasının zamanıdır.

CHP, sokağa karşı Meclisi, siyasete karşı kültürü, ekonomiye karşı düzeni, arayışa karşı elde olanı, dinamizme karşı durağanlığı, tartışmaya karşı tıpış tıpış masa başında liste yapmayı, örgüte karşı parti başkanını, seçmene karşı rehlin alınanı, dine karşı dini ve nihayet özcesi CHP'ye karşı AKP'yi kültleştiren bu siyasal anlayıştan kurtulamadığı ölçüde

her seçim sürecinde “büyük adam” arayışını sürdürecektir ve elbette çeşit çeşit büyük adamları sırasıyla deneyecek, her bulduğu büyük adamın ne kadar güvenilir ve doğru bir seçim olduğuna seçmenini ikna etmek için kırk dereden su getirip kırk tilkinin kuyruğunu birbirine bağlamadan kırk çayırda gezdirecek ve her seferinde her seçtiği büyük adam, devirmek istediği büyük adamı daha da devleştiren “büyük adamlar” arasındaki bu kavgada ezilen çimenler Aleviler ve muktedirler şebekesinin dışında kalan topluluklar olacaktır. Bu genel saptama bir yana, açıktır ki CHP İhsanoğlu’nun adaylığıyla birlikte büyük bir riske girmiş, büyük bir kumar oynamıştır.

Ekmeleddin İhsanoğlu her ne kadar kürtaj konusunda dinsel vurguyu öne çıkarsa da, vicdani ret konusunda hiçbir fikri olmasa da, farklı topluluklara gavur derken ne dediğinin farkında olup olmadığı bilinmese de, öne çıkarılan meziyetleriyle; ortalama sağduyulu vatandaşa seslenmesi, seçim sürecinde miting yapmayı hiç düşünmemesi, diğer adaylarla polemiği reddetmesi, diplomat ortalamalığı ve uzlaştırıcılığı, iyi eğitimi, en az üç yabancı dili iyi bilmesi, uluslararası tecrübesi, çelebi imajıyla; bu seçimde, umulduğu gibi AKP oy bloğunu yaramazsa da, artık bu ülke açısından çok tehlikeli bir yarılma açık seçik bir biçimde tescil edilmiş olacaktır ki CHP’nin sözümona temsilciliğine soyunduğu ve aralarında Alevilerin de olduğu hiçbir topluluk adına böyle bir riske girme hakkı yoktur, ama ne yazık ki zarlar atıldı bir kere!

III.

YAZI-TURA: AĞUSTOS SICAĞINDA BUZ KESENLER

İçinde bulunduğumuz cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde hiç okumamışından çok okumuşuna kadar hemen herkesi felç ederek katılaştıran ve kendi konumunu aynı katılık, dolayısıyla da keskin bir kutupsallık içinde ifade etmek zorunda bırakan iki temel sorun alanı bulunmaktadır. Bunlardan ilki rejim sorunu, ikincisi Kürt sorunudur. Alevilerin konumu ve karşı karşıya buldukları tehdit her ikisiyle de yakından ilgilidir. Bu yüzden bu her iki alana değin, seçim bağlamında kısacık da olsa bir iki not düşmek gerekmektedir. Ancak daha baştan işaret etmeliyiz ki bu her iki sorun taraflarca ele alınırken, tuhaf bir refleks sergilenmekte, gerek cumhurbaşkanlığının gerekse hükümet ya da başbakanın rolleri ve sorumlulukları tuhaf bir biçimde ihmal edilmekte, görmezden gelinmekte ya da aynı tuhafılık içinde birbirleriyle yer değiştirmektedir. Örneğin sanki Ekmeleddin İhsanoğlu cumhurbaşkanı seçilirse rejimin içinde bulunduğu tüm tehlikeler ya da en azından karşı karşıya olduğumuz diktatörlük tehdidi ortadan kalkacak ya da RTE'nin başkanlık sistemi hayalleri suya düşecekmiş gibi ya da Selahattin Demirtaş seçilirse Kürt sorunu tamama erecek, tümünden çözülecekmiş gibi. Aynı şekilde RTE cumhurbaşkanı olursa, rejim kesin olarak değişecek ve bir başkanlık sistemine geçilecek ve RTE diktatörlüğünü ilan edecekmiş gibi. Anlaşılacağı gibi, seçimi rejim sorununa endeksleyenler Ekmeleddin İhsanoğlu'nun adaylığının yerindeliğiyle birlikte niçin ona oy verilmesi

gerektiğini temellendirmeye çalışmakta; sorunu Kürt sorununa endeksleyenler ise Selahattin Demirtaş'ın tercih edilmesi gerektiğine ilişkin iddialarla ortaya çıkmaktadırlar. Tüm bunların karmaşık meseleler olduğunun ve iki satırla geçiştirilemeyeceğinin farkındayız. Bunun farkında olarak kimi noktalara dikkat çekmekle yetineceğiz.

A. Rejim Sorunu

Bu seçimin iki ayrı rejim arasında bir seçim olduğuna ilişkin iddialar hem RTE muhalifleri arasında, hem akademik-entelektüel dünyada yaygınlıkla karşımıza çıkan iddialardır. Bu iddialar doğrultusunda, seçim rejim sorunu olduğu ölçüde, en azından gerçekçi bir tutum takınacaksak, bu seçimde özel olarak ilkelerin pek de anlamlı olmadığı, Türkiye'deki seçim ve siyasal partiler sistemi ile anayasanın niteliğini gözetmek gerektiği, dahası ve en önemlisi gerçekçi olmak adına, şimdide değin RTE'nin seçmenden gördüğü hüsn-ü kabul ihmal edilmeksizin, RTE'yi durduracak bir stratejinin izlenmesi gerektiği savunulmaktadır. Üstelik bunu savunmayanlar; halkı tanımamakla, kestirmeden elitizmle eleştirilmektedir. Bunun kestirmeden sonucu elbette artık ilkelerin değil, adayların konuşulması gerektiğidir. Bu bakımdan da adayların taşıdıkları özellikler, kişilikleri özel bir önem kazanmış olmaktadır. Bu yaklaşım RTE'yi parlamenter demokratik sistem açısından apaçık bir tehdit olarak kodlamakta, seçimi kazanması halinde parlamenter demokratik sistemin seçimi kaybedeceğinden hareket etmektedir. Ancak nihayetinde bu yaklaşım bütün gücünü seçmen davranışlarından almaktadır.

Seçmenleri küçümsememek gerektiğinden, seçmenler aptal olmadığundan, ilkelerden bahisle seçmenleri ve en azından önemlice bir bölümünün oy verdiği CHP'yi küçümsemek gerektiğinden dem vurmaktadır. Buradan hareket edildiğinde bu yaklaşımın görmediği tuhaf bir durum karşımıza çıkar: Eğer seçmen davranışlarına karşı bu kadar hassas olacaksak ve kesinlikle yargılayıcı olmayacaksak ve eğer seçmen RTE'yi seçtiğinde bunun apaçık anlamı parlamenter demokrasinin seçmen tarafından kabul edilmediği olursa ve böyle ciddi bir tehlike varsa, yani seçmenlerin, en azından seçime katılan seçmenlerin şu ya da bu turda parlamenter demokrasiyi istemediğini RTE'yi seçerek göstermesi halinde, seçmene bu kadar saygı duyan, seçmene elitist bir biçimde yaklaşılmaması gerektiğini savunan yaklaşım, bu tercihe de saygı duymak zorundadır! Eğer diktatörlükler, tarihten farklı örnekler üzerinden bildiğimiz gibi, zaten seçmenlerin davranışlarıyla diktatörlük olarak karşımıza çıkıyor ve tam da seçmeni seçmen olmaktan çıkarıp bir koyun sürüsüne dönüştürüyorsa, öyleyse bize düşen şey seçmenlere saygılı olmak, sonucu kabullenmek mi olmalıdır, yoksa tam da buradan itibaren seçmen davranışlarını da masaya yatırmak mı olmalıdır? Kaldı ki eğer bir tehdit apaçık arkasındaki seçmen yığınyla diktatörlüğe yürüyorsa ve bu yığın parçalanamayacağı kabulü altında, bir başka yığın örgütlenmesi gerekliliğinden hareketle İhsanoğlu'nun etrafında birleşelim çığlıkları atılıyorsa, bunun açık siyasal anlamı seçimin çoktan bitmiş olduğudur! Çünkü RTE'nin seçmen kitlesinin basit çoğunluğunu sağladığı baştan kabul edilmiştir zaten. Çünkü şimdiye partilerin aldığı oylar ve oranları zaten ortadadır. O

halde Ekmeleddin İhsanoğlu’nu işaret etmenin anlamı nedir? Basit: “Nefes kesen bir otoriterliğe karşı” nefes alma ihtimali!

Şimdi biz de aynı basitlikte soruyoruz: Ekmeleddin İhsanoğlu’nun “ihtimal” olarak nefes aldırabilme imkanı ile örneğin Selahattin Demirtaş’ın yine ihtimal olarak nefes aldırabilme ihtimalleri arasındaki fark yalnızca ihtimallerin niceliksel farklılığından mı ibrettir, dolayısıyla bize düşen şey de kazanma ihtimali olan ata oynamaktan mı ibrettir? Bu soru bir yana, bu yaklaşım sahiplerine, yani iki rejim arasında seçim yapmak zorunda olduğumuzu iddia edenlere daha da basit bir sorumuz var: Eğer AKP’nin adayı Abdullah Gül olsaydı, rejim yine tehdit altında diyecek miydiniz? Yine iki rejim arasında seçim yapacağımız söylenecek miydi? Elbette hayır. Çünkü rejim değişikliği tehdidi Gül’den değil, RTE’den kaynaklanmaktadır. Devam edelim: Gül aday olsa ve seçilse, rejim değişikliği tehdidi ortadan kalkacak mıydı? Elbette hayır. Çünkü zaten onun cumhurbaşkanlığı döneminde RTE bir tehdit haline gelebilmiştir. Yani Gül yine cumhurbaşkanı olsa RTE tehdidi bir kılıç gibi rejimin başında asılı kalmaya devam edecekti. Şimdi bir adım daha atalım:

Ekmeleddin İhsanoğlu’nun bir cumhurbaşkanı olarak çizeceği profil ile Abdullah Gül profili arasında köklü bir fark var mıdır? Bizce hayır. Rejim tehdidinden söz edenlerce de hayır. Çünkü Gül, görev süresi boyunca hiç de icracı bir cumhurbaşkanlığına yönelmemiş, hükümetle gayet uyum içinde çalışmıştır. Peki İhsanoğlu bize zaten tam da bunu vaat etmekten başka bir şey mi yapıyor? Yine hayır. O halde? Eğer Ekmeleddin İhsanoğlu’nun RTE tehdidine karşı bir restorasyonu temsil ettiğini düşünüyorsanız, bu

anlaşılabilir, kabul edilebilir bir tercih nedenidir; ama esasta önümüze konulan şey rejimin restorasyonu değil, olduğu gibi korunması, yani stabil halde tutulmasıdır. Gül'ün yaptığı da buydu ve bu, bizi tehditten uzaklaştırmak şöyle dursun, tehdidi daha da büyüttü. Eğer istenen rejimin restorasyonu ise ya da olduğu haliyle bile olsa, olabildiğince tehditten arındırılarak stabilizasyonu ise, İhsanoğlu profili yerine daha agresif bir profilin tercih edilmesi gerekmez miydi; tam da iki rejim arasında tercih yapacağımızdan hareketle? Elbette ama, bu yapılmamıştır.

Agresif bir aday yerine İhsanoğlu'nun adaylığının daha isabetli olduğunu iddia edenler, alttan alta ya da açıkça İhsanoğlu ile RTE arasındaki ortaklıklara sığınmakta, ancak bu ortaklıklar sayesinde muhafazakar, mütedeyyin seçmenden RTE'ye karşı oy alınabileceğini iddia etmektedirler ki bu tümüyle bir hayaldir. Hayaldir, çünkü bu yaklaşım RTE ile İhsanoğlu arasındaki ortaklığı CHP zihniyetiyle kültürel, dar anlamda dinsel olarak okumakta, ama aslında bu yanılla bile aralarında korkunç bir fark olduğunu ve RTE'ye oy veren yığınların tam da bu fark yüzünden İhsanoğlu'na oy vermeyeceğini görmezden gelmektedir. RTE, İhsanoğlu karşısında –onunla ne kadar aynı sınıftan olursa olsun- kitleler nezdinde ağızda gümüş kaşıkla doğmuş bir portre değil, yırtta yırtına en tepeye kadar çıkmış, dolayısıyla yoksulluktan korkunç bir zenginliğe kavuşmanın somut timsalidir; muhafazakarlığın timsali değil; muhafazakar, zengin, kudretli, yoksul halkın içinden çıkan, tutarlılığı hiç önemsemeyen, her durumda kendini haklı sayabilen bir kibre hakkı olduğuna herkesi inandırmayı başarmış; yani yoksulun

AKP iktidarıyla birlikte tasarlayabilir hale geldiği cennetin baş meleğidir! Oysa İhsanoğlu muhafazakar da olsa bu portreyle uzak ara ilgisizdir. Yoksul, iktidara aç, kibirli, ne pahasına olursa olsun hep haklı olmak isteyen yığınlar İhsanoğlu'nun sunduğu hiçbir şey yoktur. Ne yazık ki yoksulun da ne böyle düşünenlerin ne de İhsanoğlu'nun ortalamacılığına ve sağduyusuna ihtiyacı vardır!

Seçimi rejim sorunu haline getirenler, bir yandan da kendi ağızlarıyla mevcut anayasanın pek de RTE'nin arzuladığı gibi “hoplayıp zıplamaya” uygun olmadığını da farkındadırlar. RTE cumhurbaşkanı olursa, “hoplayıp zıplamaya” uygun olmayan bir anayasayı kendisi değiştiremeyeceğine göre, kim değiştirecektir? Elbette yasama organında bu güce sahip olanlar, diyelim hükümet ve başbakan, burada hayati rol üstlenecektir. Öyleyse bu yaklaşım sahiplerinin rejim korkusu sahil bir korkuysa aynı zamanda RTE'den sonra AKP kabinesi hakkında da ve AKP'nin genel seçim performansı hakkında da söz geliştirmeleri beklenir, ama buna ilişkin herhangi bir değerlendirme yapıldığına tanık değiliz. Bunun açık anlamı şudur: RTE cumhurbaşkanı olursa, mevcut anayasa içinde dahi, kendisine başbakanlık rolü biçilmekte, yani her şey sıfırlanmakta, her şey tümüyle bitmiş gibi davranılmaktadır. Bunun daha da açık anlamı şudur: RTE'den sonra AKP'nin başına ve başbakanlığa Gül ya da bir başkası geçerse onun esamesi okunmayacaktır bile. Aynı şekilde RTE'nin seçimi ile ondan sonra yapılacak genel seçimler de baştan kaybedilmiş sayılmaktadır. Bunun bize vaaz ettiği şey ise, sözümona Türkiye'deki seçmenlerin aptal olmadığına bizi inandırmaya çalışan bu, yine sözümona, gerçekçi tutumun kendisinin

seçmen iradesini aptal iradesi yerine koyduğu ve siyasal gerçekliğin tümünü RTE'nin seçimiyle birlikte terk etmeye hazır olduğudur!

Bu yaklaşımın bizi, yerel seçimlerde olduğu gibi bir “tatava yapma”cılığa davet ettiği açıktır. “Rejim tehlikede, tatava yapma, bas oyunu İhsanoğlu'na”denmektedir. Bu tutumun da son derece politik olduğu iddia edilmektedir. Evet, bu yaklaşım son derece politiktir: Müesses nizamın seçmen iradesine ipotek koymaya dönük bütün kodlarını olduğu gibi yeniden üretir! Bu itibarla da CHP'nin AKP'den öğrendiği bir siyasal çizgiyi işaret eder. AKP nasıl aynı zihniyetle yığınları arkasına toparlayabilmişse, şimdi CHP de bu çizgiyi izlemeye çalışmaktadır. İddia edildiği gibi, seçmenin “tatava yapmadan” oyunu CHP ya da İhsanoğlu'na basıp geçmesi ona nefes aldırıp bir sonraki adımda düşünme imkanı yaratmayacak, tersine bu nizam içinde var olabilmesi için düşünmesinin artık lüks olduğunu yerleştirecek, mücadele için başka yolların kalmadığına inandıracak, nizam içinde yaşamak istiyorsa, önüne konan iki seçenekten başka, hiçbir zaman bir üçüncü seçeneğinin olmadığına ikna edecek son derece politik ve apaçık bu nizamın çıkarlarına uygun bir politikadır bu. Söze rejim sorunuyla, iki rejim arasında seçim yapmak zorunluluğuyla başlayanların bizi getirdiği yer, kendilerinin de sözümona eleştirdikleri müesses nizamın olduğu gibi yeniden üretilmesinden, bizzat RTE tehdidini var eden, giderek büyüten bu nizamın üretilmesinden başka bir şey değildir. Peki bu durumda, Türkiyeyi tanımayan, seçmenleri tanımayan “elitistler” kimlerdir acaba? “Tatava yapma, bas geç” diyenlere karşı üçüncü yolları arayanlar,

mücadele azmini terk etmeyenler mi, yoksa mevcut siyasal sistemin içerdiği bütün tehditlerle yeniden üretilmesine çalışanlar mı?

B. Kürt Sorunu

Cumhurbaşkanlığı seçimine rejim merkezli olarak bakıp bunu bir rejim seçimi haline getirenlerle, Kürt sorunu merkezli olarak bakıp Kürt sorunun çözümü ya da çözümsüzlüğü arasında bir seçilmiş gibi takdim edenlerin yaklaşımı aslında aynıdır. Her ikisi de, ilki rejimin, ikincisi Kürt sorunun çözümünde şimdiye değin atılan adımların pamuk ipliğine bağlı olduğunu kabul etmekte ve en küçük bir riskin bile bu ipliği koparabileceğini, yani rejimi ya da müzakere süreci içinde atılan adımları berbat edebileceğini varsaymaktadır. Kürt sorunu eksenli bakanlar, bu yaklaşımları gereği olarak barış isteyen, sorunun çözümü doğrultusunda adım atılmasını isteyen herkesi kaçınılmaz olarak Selahattin Demirtaş'a ipoteklemeye girişmekte, bu ipotek gerçekleşmediği ölçüde, bu ipoteğe karşı çıkan herkes de kendiliğinden sanki barış sürecinin düşmanıymış gibi işaretlenmeye açık hale getirilmektedir. Yine birinci yaklaşım sahiplerinin yaklaşımı, nasıl seçim sonucunda, atif yaptıkları seçmen profili ve iradesi gereği, RTE seçimi kazanırsa buradan açıkça seçmenlerin çoğunluğunun bir diktatörlüğü arzuladığı ve bunu onayladığına ilişkin bir onay üretmek zorunda kalacaklarsa, ikinci yaklaşım sahipleri de kaçınılmaz olarak Kürt seçmenler dahil, Demirtaş'a oy vermeyen kesimleri barışı istemeyen kesimler olarak işaretlemeye hazır biçimde,

seçmen kitlesinin barışı istemediğine ilişkin bir onayın ortaya çıktığını onaylamak zorunda kalacaklardır.

Bu yaklaşıma göre, HDP'nin belli kusurları, eksiklikleri söz konusu olsa bile bu seçimlerde Demirtaş'ı desteklemek barış müzakerelerinin sürmesi ve yeni, ileri adımların atılması bakımından önemlidir. Demirtaş'a verilecek her oy bu bakımdan HDP'nin müzakere süreci içinde elini güçlendirmeye hizmet edeceğinden hayati değerdedir. Öyleyse barışı isteyen herkes Demirtaş'a oy vermelidir. Bu yaklaşıma da bazı basit sorular yöneltebiliriz.

Öncelikle soruna bu şekilde yaklaşmak, seçimi adeta bir referanduma dönüştürmek değil midir? Yani bu ülke seçmenleri Kürt sorunun çözülmesini ve üstelik AKP'nin yöntemleriyle çözülmesini onaylıyor mu onaylamıyor mu? Eğer İhsanoğlu'nun ve arkasındaki güçlerin temel propaganda eksenini bu olsaydı (bundan izler taşımakla birlikte), çalışmalarının merkezini bu oluştursaydı, seçimi bir referandum gibi tasarlamak mümkün olabilirdi. Oysa gözleyebildiğimiz kadarıyla şimdiye değin buna uygun bir malzeme yığınağı yapılmamıştır. Cumhurbaşkanlığı seçimini böylesi bir referanduma dönüştürmenin kaçınılmaz sonucu olarak barış içinde birlikte yaşamayı savunan herkesin bu referandum sonucunda, birlikte yaşamayı isteyenler-istemeyenler olarak tescillenmiş bir kampaşmaya hazır olması gerekir ki bu son derece tehlikelidir.

İkinci olarak yine basit bir soru soralım: Kürt sorununun çözümünde asli faillerden biri cumhurbaşkanı mıdır, başbakanlık mı? Yani Demirtaş örneğin cumhurbaşkanı seçilirse Kürt sorunu çözülür mü ya da İhsanoğlu ile RTE'den

biri seçilirse, çözülür mü? Elbette ki hayır. Cumhurbaşkanlığı mevcut durumda icrai bir faaliyet yürütmediği, yani sistem değişmediği sürece çözülemez. Buradaki asıl sorumlu doğrudan hükümet olacaktır; yani AKP hükümeti. Denebilir ki RTE seçilirse AKP hükümetinin bu konudaki sözümona iradesi daha da güçlü olur ve daha ileri adımlar atılabilir. Bu da bize ham hayaldir. Kürt sorununun esaslı bir biçimde çözülmesinin önündeki en temel engellerden biri, bu sorun üzerinden herkesi rehin almaya kalkan RTE'nin ta kendisidir. Bu bir yana, sorunun çözümünde adımtacak olan her durumda hükümetler olacağına göre, Demirtaş cumhurbaşkanı olsa dahi, (toplumda yaratacağı büyük umut, taşıdığı sembolik anlamlar vs. bütün bunları hiç ihmal etmeden ve kesinlikle önemseyerek ama bunlar bir yana) sorunun çözümündeki katkısı her durumda hükümetin iradesiyle sınırlı olacaktır. O halde Demirtaş'a oy vererek barış sürecinde HDP'nin elini güçlendirme iddiaları ne anlama gelmektedir ve nereden kaynaklanmaktadır?

Öncelikle şunu saptamakla başlayalım: HDP bugün barış süreci içinde önemli bir aktör gibi gözüküyorsa bu, kendi siyasal konumlanışından öte, kendi dışındaki siyasal aktörlerin çok ağır bedeller ödemesiyle mümkün olmuştur. O halde barış süreci içinde HDP'nin elini güçlendirmek demek, HDP'yi tek başına, İmralı'yla birlikte başlıca aktör haline getirmek demek değil, tersine bu ikisi dışında kalan aktörlerin sürece katılımlarını sağlayacak şekilde güçlendirilmesi, böylece İmralı'yı kontrol eden devletin İmralı eliyle HDP'yi posta güvercinliğine sıkıştırmasının önlenmesine dönük bir strateji üstüne akıl yürütmek demek olmalıdır. Yani en

başta süreç hükümet ve İmralı arasında seyreden ikili (bizce aslında tekli) bir iradeye mahkum olmaktan çıkarılacak şekilde değerlendirilmelidir ki HDP gerçekten de bu süreç içinde asli faillerden biri haline gelebilsin. Bunun yollarından en başta geleni ise HDP'nin öncelikle Kürt coğrafyasında AKP'nin belini kırmasıdır. Kürt yoksulları AKP'nin en önemli oy deposu olduğu sürece HDP diğer aktörler gibi bir aktör olamayacaktır. AKP'nin Kürt yoksullarından oluşan oy deposu düşünüldüğünde, bunlar için anlamı, Türkler için CHP'nin anlamı neyse, o olmaktan hızla çıkarılmalı, HDP bunu başarabilmelidir. Başarabilmiş midir? Şimdiye kadar, hayır. Başarabilir mi? Neden olmasın; ama bunun nasıl olacağını yanıtını vermek bize düşmez! Bu bakımdan HDP'nin olabildiğince çok oy alması elbette bir parti olarak kendisinin varlığını vazgeçilmez kılmak bakımından önemlidir, ama HDP'nin alacağı oy çokluğu yine de barış müzakerelerinde onu asli sorumlu haline getirmeye yetmeyecektir. Hele seçim sürecinde çeşitli vesilelerle ileri sürdükleri gibi, müzakere süreci büyük bir boşlukla fiyaskoya dönse dahi, artık sadece belli bir mücadelenin esas olacağı iddialarına sarılarak, kendi dışlarındaki aktörlerine iradelerine ipotek koyma girişimleriyle hiçbir biçimde asli fail olamayacaklardır. Öyleyse kimse kimseyi kandırmaya çalışmamalı, kendi dışındaki alemi kör ve sersem sanmamalıdır.

Demirtaş'a oyları ipotekleyebilmek için Kürt sorunu merkezli düşünenler, yine İhsanoğlu taraftarlarıyla aynı stratejiyi izlemektedirler; kimileyin daha ince, ama esasta aynı. İhsanoğlu taraftarları nasıl alttan alta Demirtaş'ın adaylığının ve ona verilecek oyların AKP'ye gideceğinin

kara propagandasını yapıyorsa, Demirtaş taraftarları da İhsanoğlu'na gidecek oyların barış sürecine darbe vuracağına propagandasını yapmakta ve diğerleri nasıl Demirtaş'ın şü ya da bu özelliğiyle onu yıpratmaya çalışıyorsa, bu kesim de İhsanoğlu'nu benzer bir biçimde tartıp yıpratmaya çalışmaktadır. Buna göre, Demirtaş'ı müzakere süreci eksenli olarak işaret edenler için İhsanoğlu'nun tartılması gereken özelliği, Kürt meselesine nasıl baktığıdır. Yoksa bunun dışındaki özelliklerinin pek bir anlamı yoktur. Bu itibarla da elbette İhsanoğlu sorunlu bir adaydır; en başta MHP'nin teveccüh göstermesi nedeniyle sorunludur. Yani MHP bu adayı destekliyorsa ondan Kürt sorunu konusunda pek de olumlu bir tutum beklenemez demeye getirilmektedir. Çünkü AKP'nin bile gerisinde bir aday olduğu anlamı çıkar buradan.

Buradaki gizli AKP övgüsünü bir kıyıya bıraksak bile, (ki bırakmamalıyız ama) bu yaklaşım bize şunu yutturmaya çalışıyor: Eğer İhsanoğlu cumhurbaşkanı olursa, AKP'nin sözümona yürüttüğü müzakere süreci sekteye uğrayacak, hatta gerileyecektir. Basitçe soralım, niçin? RTE cumhurbaşkanı olmadığı için mi? Yani RTE'nin cumhurbaşkanlığına mı endekli müzakere süreci? Öyleyse vay halimize. Yoksa, AKP bir seçim yenilgisi aldığı için mi sekteye uğrayacaktır? Eğer böyleyse müzakere süreci AKP'nin her seçimden zaferle çıkmasına endekli demektir ki yine vay halimize... Bütün bunları da kenara alıp yine soralım: İhsanoğlu, barış konusunda kararlı olacak bir AKP'ye karşı ne yapabilir? Hayati bir kriz yaratabilir mi? Bir tıkaç rolü üstlenebilir mi? Mevcut sistemde, elbette hayır. "Ama" diye itiraz edilebilir: "Bu ülkede bir cumhurbaşkanının bir anayasa kitapçığını

fırlatması koca ülkeyi krize sokmuştur. Demek ki o makamda kimin oturduğu önemli.” Yerinde bir itiraz gibi görünüyor, ama bir eksiğiyle. Eğer bir kitapçığı fırlatmakla ülke krize girdiyse, kitapçık fırlatılan başbakanın kim olduğu da hesaba katılmalı! Eğer Bülent Ecevit devlet terbiyesinden geçmemiş bir başbakan olaydı (diğer tüm saikler saklı kalmak üzere) o kitapçığın fırlatılmasının hiçbir anlamı olmazdı; fırlatılmış olmasından başka. Biliyoruz ki AKP ve onun başbakanı, devlet terbiyesiyle uzak ara ilgisiz, aksine devlete terbiye vermeye çalışan bir figürdür. Bir başbakanın devlet terbiyesinden azade, başka terbiyelerle devleti terbiye etmeye girişmesi açıktır ki devletin elini de serbest bırakmakta ve ülkeyi sürekli olarak bir belirsizlik ve kaos haline sürüklemektedir. Demek ki meseleye sadece cumhurbaşkanı bakımından değil, başbakan bakımından da bakmayı ihmal etmemek gerekir. Bunu ihmal ettiğimizde kendiliğinden ortaya çıkan sonuç, İhsanoğlu'nun cumhurbaşkanlığı seçimini kazanması halinde müzakere sürecinde daha geriye düşeceğimiz iddiasına savrulmaktır.

Son olarak bu iddiayı bir de Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığıyla tartabiliriz, tıpkı rejimin tehlikede olduğu iddiasını buradan doğru ele aldığımız gibi. Örneğin CHP-MHP bloğu İhsanoğlu yerine Abdullah Gül'ü aday gösterseydi (ki ikisinin de Gül'den yana pek bir problemleri olmadığını biliyoruz) müzakere sürecinde yine geriye düşmüş olur muyduk? Yine HDP'nin elini güçlendirmek için tüm oyları Demirtaş'a ipoteklemeye kalkar mıydık? Elbette hayır. Öyleyse rejim tehdidiyle oylara ipotek koymaya kalkanlara verdiğimiz yanıtın aynısını, müzakere süreci tehdidiyle ipotek koymaya kalkanlara da verebiliriz: Abdullah Gül barış süreci için ne

büyük bir tehdit oluşturuyorsa, İhsanoğlu da o kadar büyük bir tehdit oluşturmaktadır! Çünkü her ikisi de icracı olmayan, mevcut anayasal sistemden yana bir problemi olmayan, bu sistemin destabilizasyonuna karşı, yetki ve sorumluluğu esas olarak hükümetin üzerinde bırakan figürlerdir. Eh, kültürel özelliklerinin de uzak ara ilgisiz olduğu söylenemez; RTE ile İhsanoğlu farkına göre... Sonuç olarak “bari Kürtlerle barış tehlikeye girmesin” diye yığınak yapmaya çalışmak bizce manidar değildir ya da en fazlasından, bari rejim tehlikeye girmesin diyenlerin İhsanoğlu’nun arkasında yığınak yapması kadar manidardır!

IV.

DEM ALİ DEMİ

Vakfımız ne kendisini, ne üyelerini, ne de Alevi hareketinin diğer tüm bileşenlerini kandırmak ve ne de bunlardan biri tarafından kandırılmak ister. Kim, hangi içi boş, temelsiz bir güven ve kibirle, kendisine olmadık meziyetler, hasletler, özellikler atfederek kendisini bir şeylerin belirleyicisi, bir sürecin kilidi ya da anahtar gibi görürse görsün, hepimiz biliyoruz ki Alevi hareketi sahip olduğu yaygın örgütlenmeye, sırtında taşıdığı tarihsel deneyime rağmen ve birlikte, bugün bu yaygın örgütlülüğün ve deneyimin işaret ettiğinin aksine en dip noktadadır. Cumhurbaşkanlığı seçim süreci içinde seçim yapmak zorunluluğuyla karşı karşıya kalan Alevi topluluğun bugün bu düzeyde ve fütursuzca kurt kapanına sokulabilmesinde ve Alevi toplulukların neyi ya da kimi seçerse seçsin, bir bedel ödemek zorunluluğuyla yüz yüze bırakılmasında Alevi örgütlülüğünün de payı inkar edilemez. Biz kendi adımıza, payımıza düşeni öncelikle kabul ediyoruz. İçinde bulunduğumuz cumhurbaşkanlığı seçim süreci siyasal hayatın bize verip verebileceği en güçlü işaretlerden birini vermekte ve Alevi örgütlülüğü üstüne düşen sorumluluğu yerine getirmediği ölçüde, büyük bir tasfiyenin tüm belirtilerini taşımaktadır. Bu tasfiye hem Alevi toplulukların tarihten bugüne zenginleştirme çoğalta getiredurduğu Alevilik dini deneyimini, hem bu deneyimin biçimlendirdiği siyasal gereklilikler ile taleplerin takipçiliğine soyunan biz Alevi örgütlerini aynı anda kapsayacaktır. Bugün Alevilik ve

Alevi topluluklar adına kimin bir kaygısı varsa, o kaygının gerektirdiği adımları atmasının tam zamanıdır. Ancak ne yazık ki gerek topluluklar ve gerekse Alevi örgütlerinin yeni adımlar atması neredeyse –en başta kendi katkılarıyla, kendi elleriyle-olanaksız hale getirilmiştir.

“Hayat boşluk tanımaz.” Hepimizin çocukluğumuzdan beri bildiği bu aptalca sözü bize öğretenler, hayatın boşluk tanımayacağı iddiasıyla, hayatımızı tıka basa öylesine doldurmuş durumdadır ki artık onlar olmaksızın düşünemiyor, onlar olmaksızın hareket edemiyor, onlar olmaksızın küçük parmağımızı bile kıpırdatamıyoruz. Tam tersine, hayat boşluk tanır. Hayatın ilerleyişini, yenilenmesini sağlayan şey, hayatın en temel ihtiyacı olan boşluktan gayrisi değildir. Hepimiz ölümsüz olaydık, bu dünyaya yeni çocuklar gelebilir miydi? Ölümsüz insanlarla bir kez yükünü tutan dünya yeni kuşaklara yer bulabilir miydi? Öyleyse hayatın boşluk tanıdığını, boşluk tanımayanın hayatımıza el koyan modern hayatın burjuva biçiminin ta kendisi olduğunu görerek ve hayatımızı tıksık tıksık dolduran bu biçimin hayatımızı işgaline son vermeye küçük küçük adımlarla da olsa, köşeden bucaktan temizlik yaparak başlamalıyız.

Yeni bir boşluk yaratamaz, yeni bir başlangıç yapamazsak herkes bilmelidir ki mevcut iktidarın esir aldığı dünyanın kendisi yeni adımlar atabilmek için boşluklar yaratmak üzere harekete geçecek ve mevcut Alevi örgütlülüğünü ilk hedef seçerek olabildiğince tümünü yerinden etmeye yönelecektir. Kimisini doğrudan terörist ilan ederek, devletin tüm cezalandırıcı gücünü üzerlerine salarak ve imha ederek, kimisini şu ya da biçimde kendisine bağlı bir organa

dönüştürerek ya da kimisini doğrudan kendi bünyesine katarak, ama her durumda Alevi örgütlülüğünü büyük bir saldırı dalgası beklemektedir.

Bugün ne büyük eksiklikleri, kusurları ve hataları olursa olsun, Alevi örgütlülüğü ve bu örgütlülüğün şöyle ya da böyle demokratik eğilimler taşıyan kanadı Alevi toplulukların dini deneyimlerinin yeniden üretilmesinde ve belirli bir anlamda korunmasında en önemli rolü üstlenmekte ve bu deneyimi tümüyle Sünniliğin içinde eritmeye dönük ve kanıyla Sünniliği beslemeye çalışan girişimlerin karşısında da en önemli engeli oluşturmaktadır. Bu bakımdan Alevi örgütlülüğüne yönecek saldırı aynı zamanda Alevi toplulukların dinsel deneyimlerine de yönecek bir saldırıdır. Aleviliğin boy ölçülmez sermayesiyle bugün kendini sahih bir biçimde üretemez hale gelmiş Sünni dinsel deneyim beslenmek istenmekte ve bu amaçla Alevilerin elinden Aleviliklerini almaya yönelmektedir. Bunu başarmanın yolu artık kendilerince bir fazlalık olarak gördükleri demokratik Alevi örgütlülüğünün tasfiyesiyle Alevi toplulukların dünyasında bir boşluk yaratmaktan geçmektedir.

İktidar şebekesi bir yandan bu büyük tasfiyeye hazırlanırken aynı anda Alevi toplulukların dünyasını kendi seçenekleriyle tıka basa doldurmaya devam etmekte ve bu toplulukları hareketsiz hale getirecek, felç edecek bir strateji izlemektedir. Bugün karşı karşıya olduğumuz cumhurbaşkanlığı seçimi, çünkü yerel seçimlerin felç edici stratejisinin bir devamından başkası olmadığı gibi, önümüzdeki genel seçimlerin de kesinlikle bir habercisidir. Bu strateji yalnızca ülkemizde ve yalnızca seçim süreçleri içinde beliren kimi taktiklerde değil,

ülkemizin de içinde bulunduğu tüm bölgede yaygınlıkla seferber edilmektedir. Bugün Irak'ta ve Suriye'de sistematik katliamlar yapan ve esasen açıkça ve doğrudan bir Alevi ve Şii soykırımını hedefleyen, AKP hükümetinin devletin uluslararası temsilcileri olan diplomatlarını kaçırıp tutsak ettikleri halde dilinin varıp da terörist ilan edemediği IŞİD gibi, mahiyeti, gücü, adanmışlığı son derece belirsiz ama uluslararası bağlantıları ve kimlerin çıkarlarına hizmet ettiği gün gibi aşikar, soykırımcı cinayet şebekelerinin sosyal medya faaliyetleriyle yapmaya çalıştığı şey de kitleleri felç etmektir! İnsanlıktan en küçük bir nasip almış her herhangi birinin aklına bile gelmeyecek korkunç öldürme yöntemleriyle gerçekleştirdikleri cinayetlerini sosyal medyada yayarak özellikle kitleleri felç etmeye ve savaş adını verdikleri cinayet oyununu daha baştan kazanmaya çalışmaktadırlar. Bu felç etme stratejisinin panzehiri tarihtedir; seferber edilecek olan belleğimizdedir! Tarihini ve belleğini bir yük gibi boynunda taşımak istemeyenin ise gözlerinin önündedir!

Alevi olup da Aleviliğini çoktan unutmuş olan hiçbir şey hatırlamıyorsa da, felç etme siyasetiyle karşı karşıya kaldığında Hüseyin'in bir mızrağa takılıp Yezit'e götürülen kesik başını hatırlasın. Aleviliğini etnik kökeniyle değil tokuş etmiş olan varsa, atalarının analarının bala yatırılarak bir atın terkisinde payitahta giden kesik başlarını hatırlasın; Malya ovasını, Deliorman'ı hatırlasın...Atalarının tarihinden yüz çevirenler Maraş'ı, Çorum'u, fırınlarda yakılan akrabalarını hatırlasın. Akrabalarından yüz çevirenler Sivas'ı hatırlasın! Hep hatırlamaktan yana şikayeti olanlar, hiç hatırlamaya yeltenmesin: Gözlerinin önündekine baksın yeter: Berkin'i,

Ali İsmail'i, Abdocan'ı görsün! Bunu bile göremeyecek kadar kör olanlara ise biliyoruz ve hep birlikte tanık oluyoruz ki hayat gösteriyor: Rojava bugün bu soykırımcı IŞİD cinayet örgütlenmesine karşı Kürdü, Alevisi, Ermenisi, Süryanisi, Ezidisi, cümle topluluklarıyla nasıl da savaşıyor! Kör olanlara sesleri geliyor: Geçemeyecekler!

Tüm üyelerimiz gönül rahatlığıyla -bu rehin ve ipotek alma siyaseti kimden, nasıl, ne biçimde gelirse gelsin- hiçbir şekilde bu siyasete teslim olmadan, ister birinci turda, ister ikinci turda Aleviliklerini vestiyere teslim etmeden, oylarını kullanmalıdırlar. Vakfımız bilir ve kabul eder ki, bir Alevinin dinsel deneyim dünyasıyla dünyevi ve özel olarak siyasal deneyim dünyası birbirinden ayrılmaz. Solcu, milliyetçi, kimlikçi, liberal, anarşist, ekolojist, feminist... daha da çoğaltılabilecek ne varsa, bunlar gibi ideolojik-politik yönsemelerle Alevi olunmaz; örneğin kim Türk etnisitesine ve hele de devleti ölçü alarak şu ya da bu ulusa ait olduğu için Alevi olduğunu iddia ediyorsa, o, Alevilikten irak düşmüştür. Aynı şekilde, bir yandan Alevi olduğunu iddia edip yetmiş iki milleti bir gördüğünü söyleyenin Türklüğüyle, Müslümanlığıyla, soyuyla sopyuyla şu ya da bu özelliğiyle kibirlenenin de Alevilikten irak düştüğü açıktır. Biliyoruz ki bugün Alevi kökenli olup da İslamcı, Sünnici, Sünni, milliyetçi, kimlikçi birçok kişi vardır. Ancak yine bilinmelidir ki solculuktan ötürü Alevi olunmaz, ama dinimizle dünyamızın kopmaz bağları nedeniyle Alevilikten ötürü milliyetçi, seksist, kimlikçi de olunmaz. Oysa Alevi olunduğu için solcu, eşitlikçi, anti-militarist, anti-seksist, anti-faşist, anti-şövenist vb. olunur!³ Aleviler her zorlu evrede Aleviliklerini bir daha, bir

daha hatırlayacakları gibi, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de yine Aleviliklerini hatırlayarak oy kullanmalıdır. Hatırlama yükünden kaçanlar gözleriyle, gözlerinin gördüğünden utananlar kulaklarıyla oy kullanmalıdırlar! Hiç kimse kendisinin üstlenemediği hatırlama ve vicdan yükünü Vakfımızın üstüne yıkarak, Alevilerin ve sosyalistlerin tarihinde katliam planlayıcısı ve uygulayıcısı bir figür olarak müstesna bir yer edinmiş olan Muhsin Yazıcıoğlu gibi figürleri büyük bir kahraman olarak selamlayanları ve buna bağlı olarak, Yazıcıoğlu örgütlenmesinin bugün ellerinde satırlarla üniversitelerde ve sokaklarda Alevileri, Kürtleri ve sosyalistleri kovaladığını unutmamızı bekleyerek, bu kesimleri taltif eden bir adaya destek vermemizi bekleyerek kendi vicdanının yükünü vakfımıza yıkmamalıdır!

Vakfımız, bugünkü konjonktürde Alevi toplulukların önüne boykot seçeneğini koymanın anlamı olmadığı kanısındadır. Ancak umar ve korkarız ki Alevi toplulukların büyük güçleriyle yenilenmeyi başardıkları ölçüde, boykot seçeneğini de bir gün herkesin önüne koyacakları günler gelecektir! Çünkü Türkiye'deki Alevi topluluklar ve onların örgütlerinin karşı karşıya olduğu tehdit bir kartopu gibi yuvarlana yuvarlana hızla büyümekte ve iktidar şebekesine büyütülmektedir. Bu tehdiye karşı başını kuma gömmek ya da geleneksel uyum stratejileriyle mücadele etmek artık olanaksızdır. Alevi topluluklar ve onların örgütleri bir an önce yepyeni bir mücadele hattı inşa etmek zorundadır. Cumhurbaşkanlığı seçimi çoktandır duymazlıktan geldiğimiz bir sis çanının artık tepemizde çalıp durmasından başka bir anlam taşımıyor. Buradan hareketle vakfımız tüm Alevi

topluluklara ve onların demokratik örgütlerine Büyük Alevi Kurultayı için acil çağrı çıkarır. Ancak bu kurultay artık kalıcı, kurumsal ve kendisine katılacak olan tüm örgütlerin üstünde ve dışında, bir siyasal iradenin örgütsel ifadesine dönüşmeli ve bu örgütsel form, örgütler nezdinde üyeliğe kapatılarak tek tek kişisel iradelerin üyeliğiyle inşa edilmelidir!

Artık her Alevinin Aleviliğe karşı tarihsel bir sorumluluk ve yükümlülük üstlenme zamanı gelmiştir ve hiçbir örgüt, hiçbir Alevi topluluğun ve kişinin iradesini tek başına temsil ettiğini ileri süremez ve bunu dayatamaz. Bu gerçek dışı temsiliyet iddialarıyla hiçbir Alevi örgütü de tarihsel sorumluluğundan kaçamayacağı gibi, dar örgütsel ve kişisel çıkarlarını Aleviliğin çıkarları gibi gösteremez! Aksi halde, boşluk tanımadığı iddia edilen hayat, bu örgütleri ve sözümona onların iradelerinin sesi olduğunu iddia edenleri tasfiye ederek kendisine boşluk yaratacaktır; er ya da geç!

Alevi sorunu, aynı Kürt sorunu gibi özgün bir sorundur, ama özgül değildir. Yani inşasına yönelinmesi gereken siyasal mücadele hattı, Alevi sorununun özgünlüğünden hareketle yalnızca Alevilerle sınırlı bir dünyada inşa edilemez! Alevi sorunu Alevilerle çözülmeyecektir! Vicdanını yitirmemiş, kendisini devlet yerine koymayan, devletten özgürleşmeyi önemseyen tüm Sünnilerle, Aleviler gibi ayrımcılıkla karşı karşıya olan tüm topluluklarla, milliyetçiliğin sularında yelken basmaktan korkan tüm Kürtlerle ve elbette şeksiz gümansız bu ülkenin asli unsurları olan Ermeni, Süryani, Ezidi, Arap dostlarımızla birlikte çözülecektir....

Yeniden ve bir kez daha söylemek gerekirse; artık hem tek tek Alevilerin ve onların örgütlerinin ve hem de dost

bellediklerimizin, gecekonduda otururken saraydaymış gibi düşünme lüksünden ve alışkanlığından vazgeçmeleri acil görevleridir.⁴ Bu seçim süreci bile bunun açık işaretleriyle doludur: Örneğin RTE'nin cumhurbaşkanlığı seçim süreci içinde hal(l) etmek üzere listesinin başına koyduğu sorunların başında Alevilik gelmektedir. Alevi topluluklar hal edilecekler listesinde yer aldıklarının bilinciyle davranmalıdırlar. Bu bilinçle Aleviler artık kendi ütopyalarını yaratmalıdır. Saraydakinin saraylı gibi, gecekondudakinin gecekondulu gibi düşündüğünü öncelikle kabul ederek, gecekonduda oturan hayallerini saraydan beklememeli ve kesinlikle yine kendi hayallerini saraydakine teslim etmekten derhal vazgeçmelidir. Bu vesileyle Alevi kökenlerine ya da sözümona Alevi dostluğuna sığınıp Alevilere akıl hocalığına soyunanlar bilmelidir ki; gecekonduda oturandan saraylı gibi düşünmesini bekleyenler ve bunu önerenler, giderek bunu dayatanlar açıkça Aleviliğe ihanet içindedir! Aleviliği saraydakine terk etmek, pazarlamaktır. Alevi, Türk, Kürt yoksulları, gecekonduda oturanlar, artık sarayı terk etmelidir. Şimdi denilecektir ki yeni bir Alevilik mi öneriyorsunuz? Evet ve mutlaka: Mevcut Aleviliğe burun kıvrıdığımızdan değil; mevcut Alevilerin yeterince Alevi olmadığını kabul ettiğimizden! Herkesin ilk kabul etmesi gereken budur! Yoksa hep beraber Yaşar Kurt'un ünlü şarkısında olduğu gibi, biteviye süren bir yalanın içinde toz toz olup tükeneceğiz: "Hadi baba gene yap/gene yap baba, gene yap/Hani bana yalan söyledin ya baba/ Özgür kırlangıçlardan söz ederdin ya/ Çok paramız olacağından baba/ İşlerin iyi gideceğinden söz ederdin ya/ Hani en büyük sen olurdun ya baba/ Hani

beni hep korurdun ya baba/ Kabus görüp uyandığında/
Yanımda sen olurdun ya baba/ İyi bir insan olmanın baba/
Çok iyi olacağından söz ederdin ya/ Hadi baba gene yap!”

Hep beraber bu şarkının içinde tel tel dağılırken,
arkamızdan hikayemizi anlatacaklara ilk dizelerini verecek
şairler: “Sıcaktı./ Sıcak./ Sapı kanlı demiri kör bir bıçaktı/
sıcak!”⁵ Dem bu demdir: Bu dem Ali demi değilse, hiç kimse
sahib’uz zamanı beklemesin gayrı! O burada, bu topluluğun
kollektif bilincinde değilse, hiçbir yerededir!

ⁱ Marcel Proust’un dünyaca ünlü dev yapıtının adı.

ⁱⁱ Bu isimlerin asla unutulmaması için not düşmek isteriz ki bizim ulaşabildiğimiz kadarıyla bu isimler ve örgütler şunlardır: Prof. Dr. İzzettin Doğan (CEM Vakfı Başkanı), Fermani Altun (Dünya Ehl-i Beyt Vakfı Başkanı), Cengiz Hortoğlu (Anadolu Alevi Bektaşî Federasyonu Başkanı), Selahattin Tezci (İstanbul Alevi Der. Bşk Yrd.), Süleyman Metin (Tunceli Baba Mansur dernek Bşk.Yrd.) Hızır Nebi Düzgün (Tunceli Baba Mansur Dernek Bşk.), İbrahim Yiğit (İstanbul Milletvekili), Doç. Dr. Muammer Oytan (Emekli Danıştay Üyesi), Muharrem Ercan (Karacaahmet Sultan Derneği), Ali Ekber Yurt (Alevi Dedesi/Tunceli), Süleyman Metin (Tunceli Baba Mansur Dernek Başkan Yrd.), Veli Güler (İzmir, Samed Dede Külliyesi), Mehmet Çamur (Şahkulu Dergahı), Hakkı Ergin (Alevi Vakıfları Federasyonu Genel Sekreteri), Yalçın Özdemir (SU TV Sahibi), Prof. Dr. İlyas Üzüm (Marmara Ün.v.), Doç. Dr. Ali Yaman (Abant İzzet Baysal Üniversitesi), Doç. Dr. Rıza Yıldırım (TOBB Ün.v.), Doç. Dr. Cenksu Üçer (Yıldırım Beyazıt Ün.v.), Özdemir Özdemir (Anadolu Türkmen Alevi Bektaşî Dernekleri Federasyonu), Prof.Dr. Durmuş Boztuğ (Tunceli Üniversitesi Rektörü), Erdoğan Ünverdi (İmam Zeynel Abidin Vakfı), Hüseyin Yıldız (Ovacık Cemevi Dedesi), Ali Eriş (Abdal Musa

Dernek Başkanı), Ali İhsan Şahin (Alevi Bektaşî Birliği Gen. Bşk.), Dr. Serdal Uğurlu, Prof. Dr. Muharrem Coşkun, Prof. Dr. Osman Eğri (Hitit Üniversitesi), Cafer Solgun. (Kaynak: CİHAN) (Alıntı: <http://www.haberelde.com/erdoganin-alevi-iftarina-katilacak-isimler-2/>) (Buradaki isimler farklı kaynaklardan derlenmiştir. Katılmayı reddettiği halde, eğer varsa, katılmış gibi gösterilen isimlerden şimdiden özür diliyoruz.) Bu notu hep alışkın olduğumuz üzere “asla unutmayacağız” babından düşmekle yetinmiyoruz. Metinde dile getirdiğimiz gibi, artık kendi adımıza sorumluluk üstlenerek Aleviliğimiz gereği, yürüttüğümüz mücadelede bir boşluk yaratmak üzere, bu isimlerle artık tüm bağlarımızı kestiğimiz ilan ediyoruz. Vakfımızın tüm üyeleri bilmelidir ki böylesi kritik dönüm noktalarında sözüm ona Alevilerin sorunlarını görüşme bahanesinin arkasına sığınarak iktidar şebekesine yamayanlar ve bunu temellendirmek için hareketin çıkarlarını gözetmeksizin kendi akıllarının yeterli olduğunu iddia ederek kendilerine tapanlar, bu listedekiler başta olmak üzere, bizim için yok hükmündedir. Bundan böyle Vakfımızın ve tüm şubelerimizin hiçbir etkinliğinde, hiçbir biçimde kendileriyle temas kurulmayacak, kendilerine yer verilmeyecek, ayırım gözetmeksizin tüm faaliyetlerimiz kendilerine kapatılacaktır. Bütün şubelerimiz ve üyelerimizin aynı iradenin bir parçası olduğuna ilişkin bir kuşkuumuz yoktur!

ⁱⁱⁱ Bu yaklaşımı Reha Çamuroğlu’nun gençliğine, sosyalist dönemine borçluyuz.

^{iv} Bu ifadeyle, devri daim olsun, genç yaşta yitirdiğimiz akademisyenlerimizden Ulus Baker’i saygıyla anıyoruz.

^v Nazım Hikmet’in *Şeyh Bedreddin Destanı*’ndaki ünlü dizeleri.

Sokulu Mehmet Paşa Cad. İğde Sk. No: 24 Dikmen 06460 ANKARA

Tel: 0.312 478 22 60 • Fax: 0.312 480 89 59

www.hacibektasvakfi.web.tr • www.hacibektasvakfi.org

hbvakv.gen.mer@gmail.com